

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1926

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 334

Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν α) τὸ ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1925 ψήφισμα τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως καὶ β) τὸ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1925 Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς τριακονταμελοῦς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐκτελοῦντες τὴν ἐπιτῆρ διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 125 τοῦ Συντάγματος τοῦτου περὶ ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος καὶ δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἡμεῖς παρεκώλυθη ἐκ τῆς παρεμπροσθέντος πολιτικῆς ἀνωμαλίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν·

Νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ἔχον ὡς ἑξῆς·

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἡ τριακονταμελής Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ, συσταθεῖσα δυνάμει τοῦ ψηφίσματος τῆς 30 Ἰουνίου 1925 τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως, συνέταξε καὶ παραδίδει εἰς τὴν δημοσιότητα κατ' ἐντολὴν αὐτῆς, τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους, ὅπως δι' αὐτοῦ στερεωθῇ τὸ πατροπαράδοτον καὶ καθιερωθὲν ἐκ νέου μὲ τὴν ἐλευθέραν ψήφον τῶν πολιτῶν δημοκρατικὸν πολίτευμα, ἀσφαλισθοῦν αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι, τὰ ἀτομικὰ δίκαια τῶν πολιτῶν, ἰσοπολιτεία καὶ δικαιοσύνη καὶ σιγήσουν τὰ προκαλέσαντα ἐμφύλιον διχασμὸν πάθη διὰ τὰς δυνάμεις τοῦ Λαοῦ, χρησιμοποιῶν ἀρμονικὰ τὰς δυνάμεις του, νὰ ἀφοσιωθῇ ὁλοψύχως εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἑλλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Μορφή καὶ βάσεις τοῦ Πολιτεύματος

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἶνε Δημοκρατία. Ἄπαντα αἱ ἐξουσίαι πηγάζουν ἀπὸ τὸ ἔθνος, ὑπάρχουν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἀσκοῦνται καθ' ὃν τρόπον ὀρίζει τὸ Σύνταγμα.

Ἄρθρον 2.

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας διὰ τῶν ὑπευθύνων Ὑπουργῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ δικαστηρίων ἀνεξαρτήτων, ὑποκειμένων μόνον εἰς τοὺς νόμους.

Αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκδίδονται καὶ ἐκτελοῦνται ἐν ὀνόματι τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Δημόσιον δίκαιον τῶν Ἑλλήνων

Ἄρθρον 5.

Οἱ Ἕλληνες εἶνε ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῶν δυνάμεών των. Εἰς τὰς δημοσίας λειτουργίας εἶνε δεκτοὶ μόνον πολῖται Ἕλληνες, πλὴν τῶν δι' εἰδικῶν νόμων εἰσαγομένων εἰδικῶν ἐξαιρέσεων.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῇ ἐπημέσιος ὑπάλληλος εἰς μὴ νομοθετημένην θέσιν.

Πολῖται εἶνε ὅσοι ἀπέκτησαν ἢ ἀποκτήσουν τὰ προσόντα τοῦ πολίτου, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Εἰς πολῖτας Ἕλληνας τίτλοι εὐγενείας ἢ διακρίσεως ἢ παράσημα, πλὴν τῶν μεταλλίων πολέμου, οὔτε ἀπονέμονται, οὔτε ἀναγνωρίζονται.

"Αρθρον 6.

"Ολοι, ὅσοι εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ἀπολαύουν ἀπολύτου προστασίας τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας των ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, θρησκείας καὶ γλώσσης. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται εἰς τὰς περιπτώσεις, τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον.

"Αρθρον 7.

Ποινὴ δὲν ἐπιβάλλεται ἄνευ νόμου, ὀρίζοντος προηγουμένου αὐτήν.

"Αρθρον 8.

Οὐδεὶς ἀφαιρεῖται ἄκων τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένου εἰς αὐτὸν δικαστοῦ.

"Αρθρον 9.

Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως εἶνε ἀπαράβιαστος.

Τὰ τῆς λατρείας πάσης θρησκείας τελοῦνται ἐλευθέρως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἐφόσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὰ χρησιμὰ ἤθη. Ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται.

Ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι εἶνε ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει ἀναποσπάστως ἠνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τηροῦσα ἀπαρσαλεύτως, ὡς ἐκείνη, τοὺς ἱεροὺς, ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνες καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις. Εἶνε δὲ αὐτοκέφαλος, ἐνεργοῦσα ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης Ἐκκλησίας τὰ κυριαρχικὰ αὐτῆς δικαιώματα, καὶ διοικεῖται ὑπὸ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων. Οἱ λειτουργοὶ ὅλων τῶν θρησκειῶν ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἐπιτήρησιν, εἰς ἣν καὶ οἱ τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας.

Τὸ κείμενον τῶν Ἀγίων Γραφῶν τηρεῖται ἀναλλοίωτον. Ἡ εἰς ἄλλον γλωσσικὸν τύπον ἀπόδοσις τούτων ἄνευ τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς Ἐκκλησίας ἀπαγορεύεται ἀπολύτως.

"Αρθρον 10.

Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶνε ἀπαράβιαστος· οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰμὴ ὁπότεν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὀρίζει.

"Αρθρον 11.

Ἐξαιρουμένου τοῦ αὐτοφώρου ἀδικήματος, οὐδεὶς συλλαμβάνεται, οὐδὲ φυλακίζεται ἄνευ ἠτιολογημένου δικαστικοῦ ἐντάλματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κοινοποιηθῇ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεως ἢ προφυλακίσεως.

Ὁ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ δι' ἐντάλματος συλλήψεως κρατηθεὶς προσάγεται εἰς τὸν ἀρμόδιον ἀνακριτὴν ἄνευ τινὸς ἀναβολῆς, τὸ βραδύτερον δ' ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς συλλήψεως, ἂν δὲ ἡ σύλλη-

ψις ἐγένετο ἐκτὸς τῆς ἑδρας τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐντὸς τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου πρὸς μεταγωγὴν χρόνου.

Ὁ ἀνακριτὴς ὀφείλει, ἐντὸς τεσσαράκοντα ὁκτὼ τὸ πολὺ ὡρῶν ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς, εἴτε ν' ἀπολύσῃ τὸν συλληφθέντα, εἴτε νὰ ἐκδώσῃ κατ' αὐτοῦ ἐντάλημα φυλακίσεως.

Ἡ προθεσμία αὕτη παρατείνεται μέχρι πέντε ἡμερῶν αἰτήσῃ τοῦ προσαχθέντος ἢ ἐξ ἄνωτέρας βίας, βεβαιουμένης ἀμέσως δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου δικαστικοῦ Συμβουλίου.

Παρελθούσης ἀπράκτου ἐκατέρως τῶν προθεσμιῶν τούτων, πᾶς δεσμοφύλαξ ἢ ἄλλος ἐπιτετραμμένος τὴν κράτησιν τοῦ συλληφθέντος, εἴτε πολιτικὸς ὑπάλληλος, εἴτε στρατιωτικὸς, ὀφείλει νὰ ἀπολύσῃ αὐτὸν παραχρῆμα.

Ἡ προφυλάκισις δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ μὲν τῶν πλημμελημάτων πέραν τῶν τεσσάρων μηνῶν, ἐξαιρέσει τῶν τῆς ζωοκλοπῆς, λαθρεμπορίας καὶ ζωοκτονίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων αὕτη δύναται νὰ παραταθῇ μέχρις ὁκτὼ μηνῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν, ἐπὶ δὲ τῶν κακοεργημάτων, ἐξαιρέσει τοῦ φόνου καὶ τῆς ληστείας, πέραν τῶν ὁκτὼ μηνῶν, ἐπιτρεπομένης παρατάσεως μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν, μέχρι τεσσάρων τὸ πολὺ ἀκόμη μηνῶν.

Οἱ παραβάται τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τιμωροῦνται, διωκόμενοι καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐπὶ παρανόμῳ κατακρατήσῃ, ὑποχρεοῦνται δὲ καὶ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας προσγενομένης εἰς τὸν παθόντα καὶ ἱκανοποιήσιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὀριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δέκα μεταλλικῶν δραχμῶν δι' ἐκάστην ἡμέραν.

Ὁ εἰσαγγελεὺς ὑποχρεοῦται ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῶν ἄνω προθεσμιῶν εἰς αἰτήσῃ τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ διατάξῃ τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσίν του.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὀρίσει τοὺς ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους παρέχεται ἀποζημίωσις ἀπὸ τὸ Κράτος εἰς ἀδίκως προφυλακισθέντας ἢ καταδικασθέντας.

"Αρθρον 12.

Ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων δύναται πάντοτε τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, τῇ αἰτήσῃ τοῦ προφυλακισθέντος, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐπὶ ἐγγυήσῃ, ὀριζομένη ὑπὸ δικαστικοῦ βουλευματος, καθ' οὗ ἐπιτρέπεται ἀνακοπὴ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου. Οὐδέποτε δύναται ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τούτων ἢ προφυλάκισις νὰ παραταθῇ πέραν τῶν τριῶν μηνῶν.

"Αρθρον 13.

Οἱ Ἕλληνες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι ἡσυχῶς καὶ ἀόπλως· μόνον εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις δύναται νὰ παρίσταται ἡ ἀστυνομία. Αἱ ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσεις δύνανται ν' ἀπαγορευθοῦν, ἂν

ὡς ἐκ τούτων ἐπίκειται κίνδυνος εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Ἄρθρον 14.

Οἱ Ἕλληνες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, οἵτινες ἡμῶς οὐδέποτε δύνανται νὰ ὑπαγάγουν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἄδειαν. Συνεταιρισμός τις δὲν δύναται νὰ διαλυθῇ ἕνεκα παραβάσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων, εἰμὴ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 15.

Ἡ κατοικία ἐκάστου εἶνε ἄσυλον.

Οὐδεμία ἔρευνα ἢ εἰσοδος εἰς κατοικίαν ἐνεργεῖται, εἰμὴ ὅταν καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσει. Ἄλλα πάντοτε παρουσίας τῆς δικαστικῆς Ἀρχῆς.

Προκειμένης ὅμως συλλήψεως προσώπου διωκόμενου ἐπὶ κακουργήματι, εἴτε ἐπ' αὐτοφώρῳ, εἴτε δυνάμει ἐντάλματος ἢ ἀποφάσεως, δύναται νὰ ἐνεργηθῇ τοιαύτη ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ τοῦ δημάρχου ἢ προέδρου τῆς κοινότητος ἢ δύο πολιτῶν.

Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τούτων τιμωροῦνται ἐπὶ κατασχρῆσι τῆς ἐξουσίας τῆς Ἀρχῆς, ὑποχρεοῦνται δὲ καὶ εἰς πλήρη ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος καὶ προσέτι εἰς ἱκανοποίησιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὀριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν ἑκατὸν μεταλλικῶν δραχμῶν.

Ἄρθρον 16.

Ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμοὺς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Ὁ τύπος εἶνε ἐλεύθερος. Ἡ λογοκρισία, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον, ἀπαγορεύονται. Ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς κινηματογράφους δύνανται νὰ ληφθῶν προληπτικὰ μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς νεότητος. Ἀπαγορεύεται ὡσαύτως ἢ κατάσχεσις ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων διατριβῶν, εἴτε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἴτε μετ' αὐτήν. Ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαιρέσιν ἢ κατάσχεσις μετὰ τὴν δημοσίευσιν, ἕνεκα προσβολῆς κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας περιπτώσεις, ἕνεκα ἀσέμνων δημοσιευμάτων. προσβαλλόντων καταφανῶς τὴν δημοσίαν αἰδῶν, ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως ὀφείλουν καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ ὑποβάλῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ δικαστικὸν Συμβούλιον καὶ τοῦτο νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἄρσεως τῆς κατασχέσεως, ἄλλως ἢ κατάσχεσις αἴρεται αὐτοδικαίως. Ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ βουλεύματος ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὸν δημοσιεύσαντα τὸ κατασχθέν.

Δύναται, καθ' ὃν τρόπον νόμος ὀρίζει, ν' ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ἀπειλῇ κατασχέσεως καὶ ποινικῆς διώξεως ἢ δημοσίευσιν εἰδήσεων ἢ ἀνακωνώσεων, ἀναγομένων εἰς στρατιωτικὰς κινήσεις ἢ εἰς ἔργα ὀχυ-

ρώσεως τῆς Χώρας. Εἰς τὴν κατάσχεσιν ἐφαρμόζονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις.

Ὁ τε ἐκδότης ἐφημερίδος καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐπιληψίμου δημοσιεύματος, ἀναφερομένου εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, πλὴν τῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης ποινῆς, εἶνε ἀστικῶς καὶ ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνος εἰς πλήρη ἀνόρθωσιν πάσης προσγενομένης ζημίας καὶ εἰς ἱκανοποίησιν τοῦ παθόντος διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὀριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδέποτε δ' ἐλάσσονος τῶν δικασίων μεταλλικῶν δραχμῶν.

Εἰς μόνον πολίτας Ἕλληνας ἐπιτρέπεται ἡ ἐκδοσις ἐφημερίδων.

Τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου δὲν θεωροῦνται ὡς ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Ἄρθρον 17.

Βάσανοι καὶ γενικὴ δήμευσις ἀπαγορεύονται. Πολιτικὸς θάνατος δὲν ἐπιβάλλεται. Ἐπίσης θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθέτων, δὲν ἐπιβάλλεται.

Ἄρθρον 18.

Τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν εἶνε ἀπολύτως ἀπαράβιαστον.

Ἄρθρον 19.

Οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ εἰμὴ διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ὅτε καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσει, πάντοτε δὲ προηγουμένης ἀποζημιώσεως. Ἡ ἀποζημίωσις ὀρίζεται πάντοτε διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ. Ἐν περιπτώσει δ' ἐπειγούσῃ δύναται καὶ προσωρινῶς νὰ ὀρισθῇ δικαστικῶς, μετ' ἀκρόασιν ἢ πρόσκλησιν τοῦ δικαιούχου, ὅστις δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ εἰς παροχὴν ἀναλόγου ἐγγυήσεως, καθ' ὃν τρόπον ὀρίσει ὁ νόμος. Πρὸ τῆς καταβολῆς τῆς ὀριστικῆς ἢ προσωρινῶς ὀρισθείσης ἀποζημιώσεως διατηροῦνται ἀκέραια πάντα τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδιοκτήτου, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς καταλήψεως.

Εἰδικοὶ νόμοι κανονίζουσι τὰ τῆς ἰδιοκτησίας καὶ διαθέσεως τῶν μεταλλείων, ὀρυχείων, ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν, ἱαματικῶν καὶ ρεόντων ὑδάτων.

Ἄρθρον 20.

Ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστῆμη καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν εἶνε ἐλεύθεραι, διατελοῦν δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, τὸ ὅποιον συμμετέχει εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐξάπλωσιν αὐτῶν.

Ἄρθρον 21.

Ἡ ἐκπαίδευσις διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν τοῦ Κράτους καὶ ἐνεργεῖται δαπάνῃ αὐτοῦ ἢ τῶν ὀργανισμῶν/τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶνε δι' ὅλους ὑποχρεωτικὴ, παρέχεται δὲ δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὁ νόμος ὀρίζει διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ εἶνε ὀλιγώτερα τῶν ἑξ. Διὰ νόμου δύναται ἐπίσης νὰ καταστῇ ὑποχρεωτικὴ ἢ φοιτήσις καὶ εἰς σχολεῖα

συμπληρωματικά τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

Εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ βιωτικαὶ ἀνάγκαι καὶ ἐπιδιώκεται, ὅπως τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ γίνωνται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον κτήμα ὄλων τῶν πολιτῶν, διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ δημιουργοῦνται ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδεύσεως ἐξ ἴσου εὐνοϊκαὶ συνθηκαὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιοφυΐας των καὶ ἐν γένει τῶν πνευματικῶν των ἱκανοτήτων. Πρὸς τοῦτο συνιστῶνται ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ὑποτροφίαι διὰ τοὺς εὐδοκμοῦντας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας ἀτόρους νέους.

Ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει ἐπίσης ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ διάπλασιν τοῦ ἥθους τῶν νέων.

Ἐπιτρέπεται εἰς ἰδιώτας καὶ νομικὰ πρόσωπα ἢ ἴδρυσις ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, λειτουργούντων κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 22.

Ὁ γάμος καὶ ἡ μητρότης διατελοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους. Πολυμεεῖς οἰκογένεια ἀπολαύουν ἰδιαίτερας εὐνοίας.

Ἄρθρον 23.

Ἡ ἐργασία, ἢ τε πνευματικὴ καὶ σωματικὴ, διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, μεριμνῶντος συστηματικῶς ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς ἐξυψώσεως τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν.

Ἄρθρον 24.

Ἐκαστος ἢ καὶ πολλοὶ ὁμοῦ ἔχουν τὸ δικαίωμα, τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ν' ἀναφέρονται ἐγγράφως εἰς τὰς Ἀρχάς, ὑποχρεομένας εἰς ταχεῖαν ἐνέργειαν καὶ ἔγγραφον ἀπάντησιν πρὸς τὸν ἀναφερόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Μόνον μετὰ τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τῆς πρὸς ἡν ἢ ἀναφορὰ Ἀρχῆς καὶ τῇ ἀδείᾳ ταύτης ἐπιτρέπεται ἡ ἔγερσις ποινικῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ὑποβαλόντος τὴν ἀναφορὰν διὰ παραβάσεις ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσας.

Ἄρθρον 25.

Οὐδεμία προηγουμένη ἀδεία τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀπαιτεῖται πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς δίκην τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων διὰ τὰς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀξιοποίνους πράξεις αὐτῶν, ἐκτὸς τῶν περὶ Ὑπουργῶν εἰδικῶς διατεταγμένων.

Ἄρθρον 26.

Οὐδεὶς ὄρκος ἐπιβάλλεται ἄνευ νόμου ὀρίζοντος καὶ τὸν τύπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Νομοθετικὴ ἐξουσία.

Ἄρθρον 27.

Τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν.

Ἡ αὐθεντικὴ ἐρμηνεία τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν.

Ἄρθρον 28.

Οὐδεμία πρότασις, ἀφορῶσα αὐξήσιν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν ἢ ἐν γένει πρὸς ὄφελος προσώπου, προέρχεται ἐκ τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας. Πᾶσα πρότασις νόμου, συναγομένου δαπάνην ἢ ἐλάττωσιν ἐσόδων, πρέπει νὰ συνοδεύεται ὑπὸ ἐκθέσεως περὶ τοῦ τρόπου τῆς καλύψεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 29.

Πρότασις νόμου, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἥτις ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῆς.

Ἐὰν ἐντὸς δύο μηνῶν ἡ Γερουσία δὲν λάβῃ ἀπόφασιν, τεκμαίρεται συμφωνία αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ἐὰν ἡ Γερουσία, εἴτε σιωπηρῶς, εἴτε μετὰ συζήτησιν, συμφωνήσῃ μετὰ τὴν Βουλὴν, ἡ πρότασις καθίσταται νόμος.

Ἐὰν ἡ Γερουσία ἀπορρίψῃ ἢ τροποποιήσῃ τὴν πρότασιν, ἐπαναφέρεται αὐτὴ εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐμμένῃ εἰς τὴν προηγουμένην αὐτῆς ἀπόφασιν, ἡ ἐπιψήφισις ἀναβάλλεται ἐπὶ τρίμηνον, ὁπότε ἡ πρότασις καθίσταται νόμος, ἂν συγκεντρώσῃ τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Δύναται ὁμοῦ καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ τριμήνου νὰ ληφθῇ ὀριστικὴ ἀπόφασις ἐν κοινῇ συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων, ἐφόσον ἤθελε προκαλέσει ταύτην ἡ Γερουσία δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης διὰ πλειοψηφίας τῶν 3/5 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Τὰ δύο Σώματα συνέρχονται πρὸς τοῦτο τὸ ταχύτερον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 30.

Πρότασις νόμου, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ψηφισθεῖσα, παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἂν αὐτὴ μετὰ συζήτησιν συμφωνήσῃ μετὰ τὴν Γερουσίαν, καθίσταται ἡ πρότασις νόμος τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲ τὴν τροποποιήσῃ, τὴν παραπέμπει εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 29, ὡς ἐὰν ἡ πρότασις εἶχεν εἰσαχθῆ ἀρχικῶς εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν τέλος τὴν ἀπορρίψῃ, ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 32.

Ἄρθρον 31.

Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἀναστέλλονται αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου 29.

Ἐν περιπτώσει ἀνανεώσεως τῆς Βουλῆς, ἢ ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Βουλῆς ψήφισις προτάσεως τινος θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἐφόσον πρὸ τῆς διαλύσεως δὲν ἐψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὀριστικῶς.

"Αρθρον 32.

Προτάσεις νόμων, γενόμεναι αποδεκταί υπό του ενός των νομοθετικών Σωμάτων, τελικώς ὅμως απορριφθεῖσαι, δύνανται νά υποβληθοῦν καί πάλιν ὡς νέαι προτάσεις μόνον εἰς τήν ἐπομένην τακτικὴν σύνοδον.

"Αρθρον 33.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους υποβάλλεται πρῶτον εἰς τὴν Βουλὴν.

Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ παραπέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἢ ὁποία ὀφείλει ν' ἀποφανθῆ ἔντος μηνός. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ μηνός, ὁ προϋπολογισμὸς ἐπαναφέρεται εἰς τὴν Βουλὴν, ἥτις ἀποφασίζει ὀριστικῶς διὰ τῆς συνήθους πλειονοψηφίας.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου καὶ περὶ τῶν νομοσχεδίων τῶν ἀφορῶντων χορηγίαν κρατικῶν πιστώσεων καὶ συναψιν δημοσίων δανείων.

"Αρθρον 34.

Πρὸς εὐχερεστέραν συνεννόησιν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων ἐπὶ νομοθετικῶν ζητημάτων συγκροτοῦνται μικταὶ ἐπιτροπαὶ ἐξ ἀναλόγου ἀριθμοῦ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, κατὰ πρότασιν τοῦ ἑτέρου τῶν Σωμάτων.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης περιόδου συνιστᾶται μικτὴ μόνιμος ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, ἢ ὁποία λειτουργεῖ καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Αἱ συνεδρίαὶ τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶνε δημοσίου, πλὴν ἂν ἀποφασισθῆ ἢ δημοσιότης διὰ πλειοψηφίας τῶν δύο τρίτων τῶν μελῶν τῆς. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν, ἢ ὁποία ἤμπορεῖ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου νά συμπληρῶνεται, μετέχουν ἀπαραιτήτως ὅσοι ἀπὸ τοὺς βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς διετέλεσαν πρωθυπουργοί.

"Αρθρον 35.

Ἡ Βουλὴ σύγκειται ἐκ βουλευτῶν, ἐκλεγομένων κατὰ νόμον ὑπὸ τῶν ἐχόντων δικαίωμα πρὸς τοῦτο πολιτῶν δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τῆ βᾶσει τῶν ἀρχῶν τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας. Αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ διατάσσονται καὶ ἐνεργοῦνται ταυτοχρόνως καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν θέσεων ἐκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας ὀρίζεται διὰ νόμου, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Ποτὲ ὅμως ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν δὲν ἤμπορεῖ νά εἶνε μικρότερος τῶν διακοσίων οὔτε μεγαλύτερος τῶν τριακοσίων.

"Αρθρον 36.

Οἱ βουλευταὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸ Ἔθνος καὶ ὄχι μόνον τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκλέγονται, σχηματίζουσι δὲ γνώμην καὶ ψηφίζουσι κατ' ἐλευθέρην κρίσιν, σύμφωνα μὲ τὴν πεποίθησίν των περὶ τοῦ γενικοῦ καλοῦ, χωρὶς νά δεσμεύωνται ἀπὸ ὀδηγίας ἢ ἐντολᾶς ἄλλων.

"Αρθρον 37.

Οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται διὰ τρία συναπτὰ ἔτη, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γενικῶν ἐκλογῶν. Ἄμα τῇ λήξει τῆς τριετοῦς περιόδου, διατάσσεται ἡ ἐνεργεῖα γενικῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν, ἐντὸς δὲ εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν συγκαλεῖται ἡ Βουλὴ. Ἀναπληρωματικὴ ἐκλογὴ δὲν ἐνεργεῖται κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς περιόδου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν κενῶν βουλευτικῶν ἐδρῶν ὑπερβῆ τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ.

"Αρθρον 38.

Ὅπως ἐκλεγῆ τις βουλευτῆς ἀπαιτεῖται νά εἶνε πολίτης Ἑλλήν, νά ἔχη συμπληρώσει τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ νά ἔχη τὴν ἰκανότητα τοῦ ἐκλέγειν.

Βουλευτῆς, στερηθεὶς τῶν προσόντων τούτων, ἐκπίπτει αὐτοδικαίως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος. Ἐγειρομένων περὶ τούτου ἀμφισβητήσεων ἀποφασίζει ἡ Βουλὴ.

"Αρθρον 39.

Ἐμμισθοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, στρατιωτικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ δήμαρχοι δὲν δύνανται νά ἐκλεγθοῦν βουλευταὶ οὐδὲ νά ἀνακηρυχθοῦν ὑποψήφιοι, ἐὰν δὲν παραιτηθοῦν πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων. Οἱ ἔμμισθοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ στρατιωτικοὶ δὲν δύνανται ν' ἀνακηρυχθοῦν ὡς ὑποψήφιοι βουλευταὶ εἰς τὴν περιφέρειαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρθησαν κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐκλογῆς βουλευτικὴν περίοδον.

Τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ εἶνε ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ ἔργα τοῦ διευθυντοῦ ἢ ἄλλου ἀντιπροσώπου διοικητικοῦ ἢ ἐμμίσθου νομικοῦ συμβούλου καὶ ὑπαλλήλου ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν ἢ ἐπιχειρήσεων, ἀπολαυσῶν εἰδικῶν προνομίων ἢ τακτικῆς ἐπιχορηγήσεως δυνάμει εἰδικῶν νόμων. Οἱ διατελοῦντες εἰς τινα τῶν κατηγοριῶν τούτων ὀφείλουσι ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν νά δηλώσουν ἐπιλογὴν μεταξὺ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ τῶν ὡς ἄνω ἔργων. Ἐν παραλείψει δὲ τοιαύτης δηλώσεως, ἐκπίπτουν αὐτοδικαίως τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ.

Νόμος δύναται νά καθιερώσῃ τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ πρὸς ἕτερα ἔργα.

"Αρθρον 40.

Βουλευταὶ, ἀποδεχόμενοι οἰονδήποτε τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἀρθρον ἀναφερομένων καθηκόντων ἢ ἔργων, ἐκπίπτουν αὐτοδικαίως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος.

Ἡ ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος παραίτησις εἶνε δικαίωμα τοῦ βουλευτοῦ.

"Αρθρον 41.

Οἱ βουλευταὶ ὀμνύουν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐν τῇ Βουλευτησίᾳ καὶ εἰς δημοσίαν συνεδρίαν τὸν ἐξῆς ὅρον·

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὅσακοιὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐπιληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ἄλλοθρησκοὶ βουλευταί, ἀντὶ τῆς ἐπικλήσεως «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος» ὀρκίζονται κατὰ τὸν τύπον τῆς ἰδίας αὐτῶν θρησκείας.

Ἄρθρον 42.

Ἡ ἐξελέγξις καὶ ἡ ἐκδίκασις τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, κατὰ τοῦ κύρους τῶν ὁποίων ἐγείρονται ἐνστάσεις, ἀναφερόμεναι, εἴτε εἰς ἐκλογικὰς παραβάσεις, εἴτε εἰς ἔλλειψιν προσόντων, ἀνατίθεται εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, συγκροτούμενον διὰ κληρώσεως μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετείων τοῦ Κράτους. Ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, προεδρεύει δὲ τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου ὁ ἐκ τῶν κληρωθέντων κατὰ βαθμὸν ἢ ἀρχαιότητα προηγούμενος. Κατὰ τὰ λοιπὰ τὰ τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας αὐτοῦ ὁρίζονται διὰ νόμου.

Ἄρθρον 43.

Ἡ Βουλὴ ἐκλέγεται ἐκ τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης τακτικῆς βουλευτικῆς Συνόδου τὸν Πρόεδρον, τοὺς Ἀντιπροέδρους καὶ τοὺς Γραμματεῖς αὐτῆς.

Διὰ νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τῶν ἑνδεκά εἰκοστῶν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ὁ Πρόεδρος ἐκλέγεται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Ἄν αὕτη δὲν ἐπιτευχθῇ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία, ὁπότε ἄρκοῦν πρὸς ἐκλογὴν τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ κατωτάτου ὅριου τῆς ἀπαρτίας.

Ἡ τελευταία πλειοψηφία ἀρκεῖ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων.

Ἄρθρον 44.

Ἡ Βουλὴ διὰ Κανονισμοῦ, ἔχοντας ἰσχὺν νόμου, ὁρίζει τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλει ἐνασχῆ τὰ ἔργα αὐτῆς καὶ ρυθμίζει τ' ἀφορῶντα τὸ προσωπικὸν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν γραφείων καὶ τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς.

Ὁ Κανονισμὸς συζητεῖται καὶ ψηφίζεται εἰς δύο συνεδρίας, ἀπεχούσας ἀλλήλων δύο τοῦλάχιστον ἡμέρας.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς εἰσάγεται καὶ ἐκτελεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν.

Ἄρθρον 45.

Ἡ Βουλὴ συνέχεται ἀντοδικαίως κατ' ἔτος τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου εἰς τακτικὴν

Σύνοδον, ἐκτὸς ἐὰν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλέσῃ αὐτὴν ἐνωρίτερον.

Ἡ διάρκεια ἐκάστης τακτικῆς Συνόδου δὲν δύναται νὰ εἶναι βραχυτέρα τῶν τριῶν μηνῶν, εἰς οὓς δὲν λογίζεται ὁ χρόνος τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 ἀναστολής.

Ἄρθρον 46.

Ἡ Βουλὴ συνεδριάζει δημοσίᾳ ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, δύναται ὅμως νὰ διασκεφθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν κατ' αἴτησιν δέκα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἂν τοῦτο ἀποφασισθῇ ἐν μυστικῇ συνεδρίᾳ κατὰ πλειοψηφίαν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφασίζεται, ἂν ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος συζήτησις πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς δημοσίαν συνεδρίαν.

Ἄρθρον 47.

Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἀνευ τῆς παρουσίας τοῦλάχιστον τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς, μηδὲ ν' ἀποφασίσῃ τι ἀνευ ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἢ τις ὅμως σὺδέποτε δύναται νὰ εἶνε μικρότερα τῶν τεσσάρων πέμπτων τοῦ κατωτάτου ὅριου τῆς ἀπαρτίας. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

Ἄρθρον 48.

Πᾶσα πρότασις νόμου, συνοδευομένη ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, παραπέμπεται εἰς βουλευτικὴν ἐπιτροπὴν, ἀφοῦ δ' ἐξετασθῇ ἀπ' αὐτὴν ἢ παρέλθῃ ἡ ταχθεῖσα προθεσμία, εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, μετὰ προφορικὴν εἰσηγήσιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ Εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφόσον δὲν ἔγινε τοιαύτη κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς προτάσεως.

Πρότασις νόμου, συνεπαγομένη ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐφόσον μὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἐκθεσίων τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου καθορίζουσας τὴν συνεπαγομένην δαπάνην, ἐφόσον δὲ ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, πρὸ πάσης συζητήσεως διαβιβάζεται εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, ὑποχρεούμενον νὰ ὑποβάλλῃ τὴν σχετικὴν ἐκθεσιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

Οὐδεμία πρότασις νόμου γίνεται δεκτὴ ἂν δὲν συζητηθῇ καὶ ψηφισθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴν δις καὶ εἰς δύο διαφόρους συνεδρίας, ἀπεχούσας ἀλλήλων δύο τοῦλάχιστον ἡμέρας κατ' ἀρχὴν μὲν καὶ κατ' ἄρθρον κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν, κατ' ἄρθρον δὲ καὶ σύνολον κατὰ τὴν δευτέραν.

Ἄν κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν ἔγιναν δεκταὶ προσθῆκαι ἢ τροπολογίαι, ἡ τοῦ συνόλου ψήφισις ἀναβάλλεται, ἕως ὅτου τὸ ψηφισθὲν τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ὡς ἐτροπολογηθῇ.

Πρότασις νόμου, χαρακτηριζομένη ἀπὸ τὸν ὑποβάλλοντα αὐτὴν ὡς ὑπηρεσιακῆ, ἐφόσον ἔχει προηγηθῇ ἐπεξεργασία ἀπὸ τὴν βουλευτικὴν ἐπιτροπὴν, δὲν προβάλλεται δὲ ἀντίρροχως ἀπὸ δέκα τοῦλάχιστον βουλευτῶν, γίνεται δεκτὴ, ψηφιοζομένη μόνον εἰς μίαν

κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Εἰς περίπτωσιν ἀποδοχῆς τροπολογίας τινὸς κατ' αὐτὴν ἐπακολουθεῖ καὶ δευτέρᾳ κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησις.

Οὐδεμία προσθήκη εἰς πρότασιν νόμου ἢ τροπολογία αὐτῆς γίνεται δεκτὴ, ἂν δὲν σχετίζεται ἀμέσως πρὸς τὸ κύριον περιεχόμενον τῆς προτάσεως.

Πρότασις νόμου, σκοποῦσα τὴν τροποποίησιν διατάξεων προηγουμένου νόμου, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, ἐὰν εἰς μὲν τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν δὲν καταχωρίζεται ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς τροποποιουμένης διατάξεως, εἰς δὲ τὸ κείμενον τῆς προτάσεως ὁλόκληρος ἢ νέα διάταξις, καθὼς διαμορφώνεται μετὰ τὴν τροποποίησιν.

Ἡ ἐπιπήρισις δικαστικῶν ἢ διοικητικῶν κωδικῶν, τοὺς ὁποίους συντάξαν εἰδικαὶ ἐπιτροπαί, συσταθεῖσαι δι' εἰδικοῦ νόμου, δύναται νὰ γίνῃ δι' ἰδιαίτερου νόμου, κυροῦντος τοὺς εἰρημένους κώδικας ἐν ὅλῳ. Ἡ περὶ τοιοῦτου νόμου πρότασις δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ κατεπίγουσα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ γίνῃ κωδικοποιήσις ὑφισταμένων διατάξεων δι' ἀπλῆς ταξινομήσεως αὐτῶν ἢ ἐν ὅλῳ ἐπαναφορὰ καταργηθέντων νόμων, πλὴν τῶν φορολογικῶν.

Ἄρθρον 49.

Οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδ' εἰσπραττεται, ἄνευ νόμου. Ἐξαιρετικῶς, ἐπὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως εἰσαγωγικοῦ ἢ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ, ἢ εἰσπραξίς αὐτοῦ ἐπιτρέπεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὴν Βουλὴν καταθέσεως τῆς περὶ αὐτοῦ προτάσεως νόμου, ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τὸ βραδύτερον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεώς του.

Ἄρθρον 50.

Κατὰ τὴν ἐτησίαν τακτικὴν Σύνοδον ἢ Βουλὴ ψηφίζει διὰ τὸ ἐπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ.

Ἄλλα τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους πρέπει νὰ ἀναγράφονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν.

Ὁ προϋπολογισμὸς εἰσάγεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τῶν δύο πρώτων μηνῶν τῆς Συνόδου, ἀφοῦ δὲ ἐξετασθῇ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς βουλευτῶν, ψηφίζεται κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα εἰς τμήματα ὀριζόμενα ἀπὸ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τέσσαρας διαφόρους ἡμέρας.

Ἐντὸς ἔτους τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως εἰσάγεται ὁ ἀπολογισμὸς αὐτῆς εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐξετάζεται δὲ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς βουλευτῶν καὶ ψηφίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὰ ἐν τῷ Κανονισμῷ αὐτῆς ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 51.

Μισθός, σύνταξις, χορηγία ἢ ἀμοιβή, οὔτε ἐγγράφεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, οὔτε παρέχεται ἄνευ ὀργανικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 52.

Οὐδεὶς αὐτόκλητος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἀναφέρῃ τι προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, ἀναφοραὶ ὅμως παρουσιάζονται διὰ τινος βουλευτοῦ ἢ παραδίδονται εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς. Ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποστέλλῃ τὰς διευθυνομένας πρὸς αὐτὴν ἀναφορὰς εἰς τοὺς Ὑπουργούς, οἵτινες εἶνε ὑπόχρεοι νὰ δίδουν διασαφήσεις, ὡσάκις ζητηθοῦν.

Ἄρθρον 53.

Ἡ Βουλὴ συνιστᾷ εἰς τὴν ἀρχὴν κάθε Συνόδου εἰδικὰς ἐπιτροπὰς ἐκ μελῶν αὐτῆς κατ' ἀναλογίαν τῶν κομμάτων πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν εἰς αὐτὴν ὑποβαλλομένων προτάσεων νόμων καὶ ἀναφορῶν. Ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς ὀρίζει τὰς λεπτομερείας τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν.

Ἡ Βουλὴ δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ δὲ τοῦ ἐνὸς πέμπτου τῶν μελῶν αὐτῆς, ὑποχρεοῦται νὰ ὀρίξῃ ἐξεταστικὰς ἐπιτροπὰς. Ἐπὶ ζητημάτων ὅμως ἀναγομένων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἢ τὴν αἰὲν τῆς Χώρας ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. Αἱ ἐξεταστικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀπαρτίζονται ἀπὸ ἀντιπροσώπων τῶν κομμάτων ἀναλόγως τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ὁ τρόπος δὲ τῶν ἐργασιῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὀρίζονται ἀπὸ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς. Αἱ δικαστικαὶ καὶ αἱ διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολὰς τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων καὶ συλλογὴν ἐν γένει ἀποδείξεων, νὰ προσάγουν δὲ εἰς αὐτὰς τὰ ζητούμενα παρ' αὐτῶν δημόσια ἔγγραφα. Εἰς τὴν ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν, τὴν διεξαγομένην ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς ἢ τὰς ἐντεταλμένας Ἀρχάς, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, παραμένει ὅμως ἄθικτον τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν.

Ἄρθρον 54.

Βουλευτῆς δὲν καταδιώκεται οὐδ' ὅπωςδήποτε ἐξετάζεται ἔνεκα γνώμης ἢ ψήφου, τὴν ὁποῖαν ἔδωκε κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν βουλευτικῶν του καθηκόντων.

Βουλευτῆς, διαρκούσης τῆς βουλευτικῆς περιόδου, δὲν καταδιώκεται, οὐδὲ συλλαμβάνεται ἢ φυλακίζεται ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος· τοιαύτη ἀδεία δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ κακουργήματα. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως αὐτῆν ἢ Βουλὴ, εἰδοποιουμένη ἀμέσως, ἀποφασίζει περὶ παροχῆς ἢ μὴ ἀδείας πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς καταδιώξεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου.

Ἄρθρον 55.

Οἱ βουλευταὶ λαμβάνουν ἀπὸ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἀποζημίωσιν, ὀριζομένην ἐκάστοτε διὰ νόμου καὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐλευθέρου κυκλοφορίας εἰς τὰς σιδηροδρομικὰς, τροχιοδρομικὰς, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν ἀτμοπλοικὰς συγκοινωνίας.

Εἰς τὸν τακτικὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς παρέχονται ἔξοδα παραστάσεως, ἴσα μὲν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Άρθρον 56.

Βουλαια δέν δύνανται νά ένοικιάζουη άγροτικά κτήματα του Δημοσίου ή νά αναλαμβάνουη κρατικάς προμηθειάς ή εργολαβικάς εκτελέσεις δημοσίων έργων ή ένοικιάσεις δημοσίων φάρων ή νά δέχουηται παραχωρήσεις επί δημοσίων κτημάτων. Η παράβασις τών άνωτέρω διατάξεων επιφέρει πάντως άκυρότητα της πράξεως.

Άρθρον 57.

Η Γερουσία απαρτίζεται από εκατόν πενήκοντα γερουσιαστιάς, εκλεγόμενους ως άκολουθώς:

Α') Εκατόν γερουσιαστιάς εκλέγονται κατά περιφέρειάς ενούτάτας επί τη βάσει του πληθυσμου αυτών και των άρχων της αναλογικης αντιπροσωπειάς από εκλογικούς συλλόγους, αποτελουμένους α') από τους δημάρχους, τους δημοτικούς και κοινοτικούς συμβούλους, β') από ειδικούς εκλέκτορας, εκλεγόμενος, αναλόγως του πληθυσμου των δήμων και κοινοτήτων, από τους δημοτικούς και κοινοτικούς συμβούλους καθώς και από τους κατά σειράν πλειοψηφίας (αρχόμενος επιλαχόντας τοιούτους μέχρις αριθμού ίσου προς τα δύο τρίτα των θέσεων των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων, γ') από τους νομαρχιακούς συμβούλους και από ισάριθμους ειδικούς εκλέκτορας εκλεγόμενους παρ' αυτών.

Από νόμου ορίζονται αι εκλογικαι περιφέρειαι, ο τρόπος του καθορισμου των εις εκάστην εξ αυτών εκλεγόμενων γερουσιαστών και της εκλογής αυτών, καθώς και ο τρόπος της εκλογής και ο αριθμός των ειδικών εκλεκτόρων.

Β') Τριάνκοντα γερουσιαστιάς εκλέγονται από τας ακόλουθους επαγγελματικάς οργανώσεις: 1) των ανθρώπων των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών (ακαδημαϊκά και τεχνικά επιμελητήρια), 2) των εμπόρων και βιομηχάνων (εμποροβιομηχανικά επιμελητήρια), 3) των βιοτεχνών και μικροεμπόρων (επαγγελματικά και βιομηχανικά επιμελητήρια), 4) των άγροτών (γεωργικά επιμελητήρια), 5) των εργατών (εργατικά επιμελητήρια) και 6) των ιδιωτικών επαλλήλων (επιμελητήρια των ιδιωτικών επαλλήλων).

Αι υπ' αριθ. 1 οργανώσεις εκλέγουη 8 γερουσιαστιάς, αι υπ' αριθ. 2 - 5 ανά πέντε και αι υπ' αριθ. 6 μόνον δύο.

Από νόμου ορίζονται ται της υποχρεωτικης οργανώσεως των επαγγελματιών κατά τας άνωτέρω κατηγορίας και ο τρόπος, κατά τον οποίον γίνεται από τας οργανώσεις αυτές ή εκλογή γερουσιαστών.

Γ') Είκοσι γερουσιαστιάς εκλέγονται από την Βουλην και την Γερουσίαν, συνερχόμενας εις κοινήν συνεδρίαν κατά την άρχην εκάστης βουλευτικης περιόδου επί τη βάσει της αναλογικης αντιπροσωπειάς.

Οι υπό στοιχείον Α γερουσιαστιάς εκλέγονται δι' έννα έτη, ανανεώνεται δε το τρίτον αυτών ανά τριετία. Οι υπό στοιχείον Β γερουσιαστιάς εκλέγον-

ται δια τρία έτη και οι υπό στοιχείον Γ γερουσιαστιάς παραμένουν τοιούτοι μόνον κατά την διάρκειαν της σχετικης περιόδου της Βουλής, Αι εκλογαι δι' εκάστην κατηγορίαν γερουσιαστών γίνονται το βραδύτερον ένα μήνα προ της λήξεως της σχετικης περιόδου.

Απαγορεύεται ή άσκησις εκλογικου δικαιώματος από το ίδιο πρόσωπον εις περισσοτέρους του ένός συλλόγους εκ των άνωτέρω προς εκλογήν γερουσιαστών.

Άρθρον 58.

Όπως εκλεγη τις γερουσιαστής απαιτείται να έχη συμπληρώσει το 35ον έτος της ηλικίας του, να είνε πολίτης Έλλην και να έχη την ικανότητα να εκλέγη. Γερουσιαστής, στερηθείς των προσόντων τούτων, εκπίπτει αυτοδικαίως του αξιώματος, έγειρομένης δε άμφισβητήσεως αποφασίζει ή Γερουσία.

Τα καθήκοντα του γερουσιαστού είνε άσυμβίβαστα προς τα του έμμίσθου δημοσίου επαλλήλου, στρατιωτικου έν ενεργεία και δημάρχου, οι όποιοι και δέν ήμπορουη ν' ανακηρυχθούη υποψήφιοι, εάν δέν παραιτηθούη προ της ήμέρας της ανακηρύξεως.

Γερουσιαστιάς, άποδεχόμενοι οιοιδήποτε των άνωτέρω καθήκοντων ή έργων εκπίπτουν αυτοδικαίως του αξιώματος του γερουσιαστού.

Κατ' εξαίρεσιν δέν είνε άσυμβίβαστον το αξίωμα του γερουσιαστού προς τα έργα των καθηγητών του Πανεπιστημίου, του Πολυτεχνείου και των προς αυτά εξομοιουμένων άνωτάτων διδακτηρίων, εφόσον ούτοι εκλέγονται ως γερουσιαστιάς υπό των επαγγελματικων οργανώσεων.

Νόμος δύναται να επεκτείνη το άσυμβίβαστον του αξιώματος του γερουσιαστού και εις άλλα έργα.

Οι γερουσιαστιάς λαμβάνουη όσην και οι βουλευταί άποζημίωσιν.

Άρθρον 59.

Το αξίωμα του βουλευτου και το αξίωμα του Γερουσιαστού δέν ήμπορουη να συνυπάρξουη εις το αυτό πρόσωπον.

Άρθρον 60.

Η Γερουσία συνερχεται πάντοτε όταν και ή Βουλή, αι σύνοδοι δε αυτής διαρκουη όσον και αι της Βουλής, εκτός των περιπτώσεων κατά τας όποιας ή Γερουσία συγκροτείται εις δικαστήριο, όποτε εργάζεται μөн και άπούσης της Βουλής, αλλά δέν δύναται να άσκήση παρὰ μόνον δικαστικά καθήκοντα.

Άρθρον 61.

Η Γερουσία συνεδριάζει εις το μέγαρον αυτής δημοσία, δύναται όμως να διασκεφθη κεκλεισμένων των θυρών κατ' αίτησιν πέντε εκ των μελών αυτής, αν τουτο αποφασισθη εις μυστικήν συνεδρίαν κατά πλειοψηφίαν, μετά ταυτα δε αποφασίζεται αν ή περι του αυτού πράγματος συζήτησις πρέπει να επαναληφθη εις δημοσίαν συνεδρίαν.

Άρθρον 62.

Η Γερουσία δύναται, εκτός των περιπτώσεων των

ἄρθρων 71 καὶ 90, διὰ Διατάγματος, ἐκδιδόμενου κατὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ συγκροτηθῇ εἰς δικαστήριον, ὅπως δικάσῃ πᾶν πρόσωπον, κατηγορούμενον δι' ἐπιβουλήν κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους ἢ διὰ συνωμοσίαν πρὸς βίαιαν ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος.

Ἐὰν ἡ ἀνάγκη εἴη ἤρχισεν ἀπὸ τὴν τακτικὴν δικαιοσύνην, τὸ ἀνωτέρω Διατάγμα δύναται νὰ ἐκδοθῇ μὲν χωρὶς τῆς ἐκδόσεως τῆς παραπεμπτικῆς προτάσεως.

Νόμος θέλει ὀρίσει τὰ τῆς κατηγορίας, ἀνακρίσεως καὶ ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 63.

Κατὰ τὰς κοινὰς συνεδρίας τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων προεδρεύει ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ἐφαρμόζεται ὁ Κανονισμὸς αὐτῆς.

Ἄρθρον 64.

Τὰ ἄρθρα 36, 40 ἐδάφ. 2, 41, 42, 43, 44, 47, 48; 52, 53, 54, 55 καὶ 56 τοῦ Συντάγματος ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὴν Γερουσίαν, τοὺς Γερουσιαστάς καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πρόεδρος Δημοκρατίας

Ἄρθρον 65.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκλέγεται διὰ μίαν πενταετίαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, συνεργουμένων εἰς κοινήν συνεδρίαν, παρόντων τοῦλάχιστον τῶν τριῶν πέμπτων καὶ μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλεῖ πρὸς τοῦτο τὰς Βουλὰς κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τῆς προεδρίας του, ἄλλως αὐταὶ συνεχίζονται αὐτοδικαίως τὴν εἰκοστὴν ἡμέραν πρὸ τῆς λήξεως τῆς πενταετίας. Μὴ ἐπιτευχθεῖσης ἀπολύτου πλειοψηφίας, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία. Ἐὰν καὶ μετὰ τὴν δευτέραν ψηφοφορίαν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκλογή ὡς ἀνωτέρω, ἐνεργεῖται νέα ψηφοφορία μεταξὺ τῶν δύο ὑποψηφίων τῶν λαβόντων τὰς περισσότερας ψήφους κατὰ τὴν δευτέραν ψηφοφορίαν, ὁπότε ὁ πλειοψηφίας ἐκλέγεται Πρόεδρος.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκλογή τοῦ ἰδίου προσώπου εἰς δύο συνεχεῖς προεδρικὰς περιόδους.

Ἡ Προεδρικὴ περίοδος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ὀρκωμοσίας τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 66.

Ἐὰν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀποθάνῃ, παραιτηθῇ ἢ δὲν δύναται ἐξ οἰοῦν ἕνεκα λόγου νὰ ἀσκήσῃ τὰ καθήκοντά του, ἀναπληροῦται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας.

Εἰς περίπτωσιν θανάτου ἢ παραίτησεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας, ὡς ἀναπληρῶν τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ὀφείλει χωρὶς ἀναβολὴν νὰ συγκαλέσῃ τὰς Βουλὰς ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς παραίτησεως πρὸς ἐκλογὴν νέου Προέδρου κατὰ τὸ ἄρθρον 65.

Εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας πρὸς ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων τοῦ Προέδρου, ἐφόσον αὐτὴ ἠθέλε διαρκέσει πλέον τοῦ ἡμῆνου, ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας συγκαλεῖ τὰ νομοθετικὰ Σώματα εἰς κοινήν συνεδρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποφαίνονται κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τῶν ἐὰν συντρέξῃ περίπτωσις ἐκλογῆς νέου Προέδρου. Ἐὰν εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ Βουλὴ ἔχει διαλυθῇ ἢ ἔχει λήξῃ ἡ περίοδος αὐτῆς ἢ κοινὴ συνεδρία τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων συγκαλεῖται μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς νέας Βουλῆς.

Τὰ τῆς ἀποδημίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀναπληρώσεως αὐτοῦ κανονίζονται διὰ νόμου.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἶνε ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ τοῦ βουλευτοῦ καὶ τοῦ γερουσιαστοῦ.

Ἄρθρον 67.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δίδει μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐνωπιον τῆς Ἐθνικῆς Συνελευσεως τὸν ἀκόλουθον ὄρκον «Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλιττώ τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους, νὰ υπερασπίσω τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ νὰ ἀφιερῶ ὅλας μου τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων μου, ἀποβλέπων πάντοτε εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν πρόδον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ».

Ἄρθρον 68.

Ἡ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἐτήσια χορηγία προσδιορίζεται διὰ νόμου.

Ἄρθρον 69.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διορίζει καὶ παύει τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ προτάσει δὲ αὐτοῦ τοὺς λοιποὺς Ὑπουργούς.

Ἄρθρον 70.

Καμία πράξις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας δὲν ἰσχύει οὔτε ἐκτελεῖται, ἂν δὲν εἶνε προσυπογεγραμμένη ἀπὸ τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργόν, ὁ οποιος δια μόνης τῆς ὑπογραφῆς του καθίσταται υπεύθυνος.

Εἰς περίπτωσιν ἀλλαγῆς ολοκληρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐὰν ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ δὲν συγκατατεθῇ νὰ προσυπογράψῃ τὸ Διατάγμα τῆς ἀπολύσεως τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὑπογράφονται ταῦτα παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ νέου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ οὗτος, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, δώσῃ τὸν ὄρκον.

Διὰ πᾶσαν παράλειψιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ Συντάγματι ἀναγραφόμενων ὑποχρεώσεων αὐτοῦ εὐθύνεται ἡ Κυβέρνησις καθὼς καὶ διὰ τὰς πολιτικὰς δηλώσεις αὐτοῦ.

"Αρθρον 71.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δὲν φέρει καμίαν πολιτικὴν εὐθύνην διὰ πράξεις, ἐκτελεσθείσας κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων του. Εὐθύνεται μόνον, ἂν καταστῇ ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας, παραβίασεως ἐκ προθέσεως τοῦ Συντάγματος ἢ τῶν Ποινικῶν Νόμων, δικάζεται δὲ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, συγκροτουμένης εἰς εἰδικὸν δικαστήριον. Ἡ πρότασις περὶ τοιαύτης κατηγορίας καὶ παραπομπῆς εἰς δίκην ὑποβάλλεται εἰς τὴν Βουλὴν, πρέπει δὲ νὰ ὑπογραφῆ ἀπὸ τὸ ἐν τρίτον καὶ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ διὰ πλειοψηφίας τῶν δύο τρίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

"Αρθρον 72.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλεῖ παρ' ἑαυτῷ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὡσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον, ὅτε προεδρεύει αὐτοῦ.

"Αρθρον 73. —

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκδίδει καὶ δημοσιεύει τοὺς ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας ψηφισθέντας νόμους ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ψηφίσεως αὐτῶν. Ἐπίσης ἐκδίδει τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων Διατάγματα.

"Αρθρον 74.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ προβαίῃ καὶ εἰς τὴν ἐκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατοπιν εἰδικῶν ἐξουσιοδοτήσεων τῶν Βουλῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν των, ἐντὸς τῶν ὑπ' αὐτῶν τεθειμένων ὁρίων καὶ μετὰ σύμφωνον πάντοτε γνώμην εἰδικῶν μικτῶν ἐπιτροπῶν ἀπὸ βουλευτῶν καὶ γεροισιαστῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν δὲν ἔμπορὲ νὰ εἴη κατώτερος τοῦ δεκάτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν καὶ γεροισιαστῶν. Πρὸς λήψιν ἀποφάσεως ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς αὐτὰς ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦλάχιστον τοῦ ἡμίσεος πλέον ἐνὸς τῶν μελῶν των καὶ σχετικὴ πλειοψηφία, ἡ ὁποία πάντως πρέπει νὰ συγκεντρῶνῃ τὰ δύο πέμπτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῶν.

Τὰ ἀνωτέρω Νομοθετικὰ Διατάγματα ὑποβάλλονται εἰς τὰς Βουλὰς μόλις ἐπαναληφθοῦν αἱ ἐργασίαι των πρὸς κύρωσιν, ἡ ὁποία γίνεται δι' ἐπιψηφίσεως εἰς μίαν μόνον ἀνάγνωσιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον. Ἐὰν ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας δὲν γίνῃ ἡ κύρωσις αὐτῆ ὑπ' ἀμφοτέρων ἢ τοῦλάχιστον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καθίστανται τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα ἄκυρα. Ἐὰν ἡ Γερουσία δὲν λάβῃ ἀπόφασιν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω διμήνου προθεσμίας, θεωρεῖται κυρώσασα τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα. Ἐὰν τὰ ἀπορρίψῃ, ἐφαρμόζονται τὰ τοῦ ἀρθρου 29, παρατεινομένης ἐπὶ τετράμηνον τῆς ἰσχύος τῶν σχετικῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας οὐδέποτε δύναται νὰ ἀναστειλῇ τὴν ἐνέργειαν τῶν νόμων, οὐδὲ νὰ ἐξαιρέσῃ τινὰ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν.

"Αρθρον 75.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλεῖ τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ ἔτους τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, ἐκτάκτως δὲ ὡσάκις τὸ κρίνει εὐλογον, ὀφείλει ὅμως νὰ συγκαλέσῃ ταύτας, ἐὰν κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν δύο Συνόδων χρονικὸν διάστημα ζητήσουν τοῦτο τοῦλάχιστον οἱ ἡμίσεις τῶν βουλευτῶν ἢ τῶν γεροισιαστῶν. Κηρύττει διὰ Διατάγματος τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λήξιν ἐκάστης Συνόδου, ἐπικοινωνεῖ δὲ μετὰ τῶν Βουλῶν διὰ διαγγελημάτων, ἀνακοινουμένων διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

"Αρθρον 76.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν πρὶν λήξῃ ἡ περίοδος αὐτῆς μετὰ σύμφωνον ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, λαμβανομένην κατοπιν προτάσεώς του καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἡ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως συζήτησις πρέπει νὰ περατωθῇ καὶ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ἐπ' αὐτῆς ἐντὸς τὸ πολὺ τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς της. Παρελθούσης ἀπρόκτου τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

Δὲν ἐπιτρέπεται διάλυσις δις διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Ἡ Βουλὴ διαλύεται ἐπίσης, ἐὰν ἀποφασίσῃ τὴν διάλυσιν ἢ ἰδίᾳ μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν μελῶν της.

Τὸ περὶ διάλυσεως τῆς Βουλῆς Διάταγμα προσυπογράφεται πάντοτε ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, πρέπει δὲ νὰ διαλαμβάνῃ συγχρόνως καὶ τὴν σύγκλησιν τῶν μὲν ἐκλογέων ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν, τῆς δὲ Βουλῆς ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν.

"Αρθρον 77.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναστειλῇ ἅπαξ μόνον τὰς ἐργασίας τῆς Συνόδου μέχρι τριάκοντα τὸ πολὺ ἡμερῶν, εἴτε ἀναβάλλον τὴν ἔναρξιν εἴτε διακόπτων τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς. Ἄλλη ἀναστολὴ τῶν ἐργασιῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν αὐτὴν Σύνοδον ἄνευ ἀποφάσεως τῶν δύο Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Εἰς τὴν περίπτωσιν κυβερνητικῆς μεταβολῆς δὲν ἔμπορὲ δι' ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου νὰ ἀναβληθῇ πέραν τῶν ὀκτώ πέντε ἡμερῶν ἢ εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 86 ἐμφάνισις τῆς νέας Κυβερνήσεως, ἐὰν δ' ἔχη προσηγηθῇ μακροτέρα ἀναστολή, αὐτὴ συντομεύεται ἀναλόγως.

"Αρθρον 78.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εἶνε ὁ ἀνώτατος λειτουργὸς τοῦ Κράτους, ἄρχει τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων, τὰς ὁποίας ὅμως οὐδέποτε δύναται νὰ διοικήσῃ, ἀπονέμει κατὰ νόμον τοὺς στρατιωτικὸς καὶ ναυτικὸς βαθμούς, διορίζει καὶ παύει κατὰ νόμον τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ὀριζομένων ἐξαιρέσεων.

*Αρθρον 79.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀντιπροσωπεύει διεθνῶς τὸ Κράτος, συνομολογεί καὶ ἐπικυρώνει συνθήκας εἰρήνης καὶ συμμαχίας, ἐμπορικὰς καὶ ἄλλας συμβάσεις μετὰ ἄλλα Κράτη, ἀνακοινώνει δὲ αὐτὰς εἰς τὰς Βουλὰς ἅμα τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους τὸ ἐπιτρέψουν. Αἱ συνθήκαι εἰρήνης, ἐμπορίας καὶ ὅσαι ἐπιβαρύνουν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἢ ἀτομικῶς τοὺς Ἕλληνας ἢ περιέχουν παραχωρήσεις, περὶ τῶν ὁποίων κατ' ἄλλας διατάξεις τοῦ Συντάγματος δὲν δύναται νὰ ὀρισθῇ τι ἄνευ νόμου, δὲν ἔχουν ἰσχὺν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Βουλῶν.

Οὐδέποτε τὰ μυστικὰ ἄρθρα συνθήκης τινὸς δύναται νὰ ἀνατρέψουν τὰ φανερά.

*Αρθρον 80.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κηρύττει τὸν πόλεμον μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῶν Βουλῶν, ἐνουμένων εἰς κοινὴν συνεδρίαν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἔχη διαλυθῇ ἢ ἔχη λήξῃ ἢ περίοδος αὐτῆς, συγκαλεῖται εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

*Αρθρον 81.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χαρίσῃ, μεταβάλλῃ καὶ ἐλαττώσῃ τὰς παρὰ τῶν δικαστηρίων καταγινωσκομένας ποινάς, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ Ὑπουργῶν διατεταγμένων, πρὸς δὲ καὶ νὰ χορηγῇ ἄμνηστειαν/μόνον ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων μετὰ τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως.

*Αρθρον 82.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπονέμῃ εἰς ὑπηκόους ἄλλων Κρατῶν τὰ κεκατονισμένα παράσημα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ αὐτῶν νόμου.

*Αρθρον 83.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δὲν ἔχει ἄλλας ἐξουσίας εἰμὴ ὅσας τοῦ ἀπονέμου ῥητῶς τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ συνάδοντες πρὸς αὐτὸ νόμοι.

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ Ε΄.

Κυβέρνησις καὶ Ὑπουργοί.

*Αρθρον 84.

Τὴν Κυβέρνησιν ἀποτελεῖ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, συγκείμενον ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Δύναται διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, νὰ διορισθῇ εἰς ἕκ τῶν Ὑπουργῶν Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐν ἐλλείψει τοιοῦτου ὁ Πρωθυπουργὸς ὀρίζει, ὡςάκις παρίσταται ἀνάγκη, ἕνα ἐκ τῶν Ὑπουργῶν προσωρινὸν ἀναπληρωτὴν του.

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ καθήκοντα Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πλέον τοῦ ἔτους κατὰ συνέχειαν οὐδὲ κατὰ διαλείμματα, ἂν δὲν παρενέπεσε χρονικὸν διάστημα τοῦλάχιστον ἐνδὸς

ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον νὰ ἠσκήθησαν παρ' ἄλλου τὰ καθήκοντα ταῦτα.

Ἡ διάταξις αὕτη ἀργεί εἰς περίπτωσιν πολέμου ἢ γενικῆς ἐπιστρατεύσεως.

*Αρθρον 85.

Πάντες οἱ Ὑπουργοὶ εἶνε ἐξ ὀλοκλήρου ὑπεύθυνοι διὰ τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἕκαστος δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδιαίτερος διὰ τὰς πράξεις τῆς ἀρμοδιότητός του.

*Αρθρον 86.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀπολαύῃ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς.

Ἡ Βουλὴ ἢμπορεῖ δι' ἀποφάσεώς της νὰ ἀποσύρῃ τὴν ἐμπιστοσύνην της ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἐν συνόλῳ ἢ ἀπὸ μέρος αὐτῆς.

Ἡ τοιαύτη ἀπόφασις δυσπιστίας τῆς Βουλῆς δύναται νὰ ληφθῇ προτάσει εἴκοσι τοῦλάχιστον βουλευτῶν καὶ ἐὰν ψηφίσουν ὑπὲρ αὐτῆς τὰ δύο πέμπτα τοῦλάχιστον τοῦ συνόλου τῶν βουλευτῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως δυσπιστίας συζήτησις πρέπει νὰ περατωθῇ τὸ βραδύτερον τὴν δεκάτην τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς της.

Ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως δυσπιστίας ἢμπορεῖ νὰ ἀναβληθῇ μετὰ τὸν τετρατημὸν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν, ἂν τὸ ζητήσῃ τὸ πέμπτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Δι' ἄλλην ἀναβολὴν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως δυσπιστίας ὁ Ὑπουργός, τὸν ὁποῖον ἀπέβλεπεν αὕτη, ὀφείλει νὰ παραιτηθῇ. Ὁμοίως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὀλοκλήρος ἢ Κυβέρνησις ἐὰν κατ' αὐτῶν ἀπευθύνετο ἢ πράτασις, ἐκτὸς ἐὰν, γινομένης ἀμέσως χρήσεως τοῦ Προεδρικοῦ δικαιώματος τοῦ ἀρθρου 76, ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν πρότασις περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς καὶ γίνῃ αὕτη ἀποδεκτὴ.

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει μόλις καταρτισθῇ καὶ δύναται, ὅποτεδῆποτε ἄλλοτε, νὰ ζητήσῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης ἀπὸ τὴν Βουλὴν, ὅποτε ἰσχύουν ἀναλόγως αἱ ἀνωτέρω διατάξεις.

Ἐὰν κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ἔχουν διακοπῇ αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, καλεῖται αὕτη ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ὅπως ἐκφράσῃ τὴν γνώμην της περὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐφόσον ἐκκρεμῇ εἰς τὴν Γερουσίαν πρότασις διαλύσεως τῆς Βουλῆς, αὕτη δὲν ἢμπορεῖ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν ἐπὶ προτάσεως ψήφου ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἢ δυσπιστίας πρὸς αὐτήν.

*Αρθρον 87.

Οἱ Ὑπουργοὶ ἔχουν εἴσοδον ἐλευθέραν εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Βουλῆς, τῆς Γερουσίας καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, πλὴν τῶν ἐξεταστικῶν, καὶ ἀκούονται ὡςάκις ζητήσουν τὸν λόγον, ψηφοφοροῦν δὲ μόνον, ἐὰν εἶνε μέλη αὐτῶν. Ἡ Βουλὴ, ἢ Γερουσία καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ αὐτῶν δύναται νὰ ἀπαιτήσουν τὴν παρουσίαν τῶν Ὑπουργῶν.

Άρθρον 88.

Ειδικός νόμος δύναται να κανονίση τὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν Ὑφυπουργῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀποτελοῦν μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 87 ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς Ὑφυπουργούς.

Άρθρον 89.

Τὸ ἀσυμβίβαστον, τὸ θεσπιζόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 39 ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ, ἰσχύει καὶ διὰ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ Ὑφυπουργοῦ.

Άρθρον 90.

Διαταγὴ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἔγγραφος ἢ προφορική, δὲν ἀπαλλάσσει τῆς εὐθύνης τοὺς Ὑπουργούς. Ἡ Βουλὴ μόνη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῇ τοὺς Ὑπουργοὺς κατὰ τοὺς περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν νόμους δι' ἀδικήματα διαπραχθέντα κατὰ τὴν ἀσκίαν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, συζητουμένης εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, σύμφωνα μὲ ὅσα εἰδικὸς νόμος θέλει ὀρίσει. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ ἀπονεύῃ χάριν εἰς Ὑπουργὸν καταδικασθέντα κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις μόνον μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'.**Δικαστικὴ ἐξουσία****Άρθρον 91.**

Ἡ Δικαιοσύνη ἀπονέμεται ὑπὸ δικαστῶν διορισμένων κατὰ νόμον ὀρίζοντα καὶ τὰ προσόντα αὐτῶν.

Δύναται διὰ νόμου νὰ ἀνατεθῇ καὶ εἰς Ἀρχάς, ἀσφάσας ἀστυνομικὰ καθήκοντα, ἢ ἐκδίκασις ἀστυνομικῶν παραβάσεων, τιμωρουμένων διὰ κροστίμου. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον δικαστικῆς Ἀρχῆς. Ἡ ἔφεσις ἔχει πάντοτε ἀνασταλτικὴν δύναμιν.

Άρθρον 92.

Οἱ Ἀρεοπαῖται, Ἐφέται καὶ Πρωτοδίκαι εἶνε ἰσόβιοι. Οἱ Εἰσαγγελεῖς, Ἀντεισαγγελεῖς, οἱ Εἰρηνοδίκαι, εἰδικοί Πταισματοδίκαι, Γραμματεῖς καὶ Ὑπογραμματεῖς τῶν Δικαστηρίων καὶ Εἰσαγγελητῶν, συμβολαιογράφοι καὶ φύλακες ὑποθηκῶν εἶνε μόνιμοι, ἐφόσον ὑφίστανται αἱ σχετικαὶ ὑπηρεσίαι.

Οἱ ἰσοβιότητος ἢ μονιμότητος ἀπολαύοντες δικαστικοὶ ὑπάλληλοι δὲν δύναται νὰ παύσων ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἴτε κατ' ἀκολουθίαν ποινικῆς καταδίκες, εἴτε ἔνεκα πειθαρχικῶν παραπτώματων ἢ νόσου ἢ ἀνεπαρκείας, βεβαιουμένων κατ' ὄν τρόπον ὁ νόμος ὀρίζει, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 95. Ἀποχωρῶν δὲ ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας τὰ μὲν μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ Πρόεδροι καὶ Εἰσαγγελεῖς Ἐφετῶν ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑβδομηκοστού ἔτους τῆς ἡλικίας των, οἱ δὲ λοιποὶ ἔμισθοι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑξηκοστού πέμπτου.

Οἱ φύλακες ὑποθηκῶν καὶ συμβολαιογράφοι ἀποχωροῦν ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑβδομηκοστού ἔτους.

Οἱ ἀνωτέρω δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, πλὴν τῶν ἀμισθίων, μετατιθεμένων μόνον τῇ αἰτήσει των, δὲν μετατίθενται ἄνευ τῆς συναιρέσεως αὐτῶν ἐπὶ μίαν μὲν τριετίαν οἱ ἀπὸ πρωτοδίκου καὶ εἰσαγγελέως παρὰ Πρωτοδικαίως καὶ ἄνω, ἐπὶ διετίαν δὲ οἱ κατώτεροι.

Διαρκούσης τῆς τριετίας ἢ διετίας ἐπιτρέπεται μεταθέσεις μόνον λόγῳ δημιουργίας συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν δυσχερῆ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ μεταθετέου, κατ' ὅς διατυπώσεις ὀρίζουν οἱ νόμοι.

Τὸ ὡς ἄνω ἀμετάθετον δὲν περιλαμβάνει τὴν δι' ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης ἀπόσπασιν εἰς ἔργα δικαστικά, κατ' ὄν τρόπον ὁ νόμος ὀρίζει.

Άρθρον 93.

Αἱ προαγωγαὶ καὶ μεταθέσεις τῶν ἀπολαύοντων ἰσοβιότητος ἢ μονιμότητος δικαστικῶν ὑπάλληλων, ἐκτὸς τῶν ὑπογραμματέων, ἐνεργοῦνται διὰ Διατάγματος ἐπὶ τῇ βάσει συμφώνου γνώμης Δικαστικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, Προέδρων καὶ Εἰσαγγελέων Ἐφετῶν, κατ' ὄν τρόπον ὁ νόμος ὀρίζει, ἢ τῆς ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Συμβουλίῳ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου προεδροῦει τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἔχη ἄλλα μόνιμα μέλη. Τοῦ Συμβουλίου μετέχει ὡς εἰσηγητῆς ἄνευ ψήφου ἀνώτατος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ἡ προαγωγή εἰς τὰς θέσεις Προέδρου, Ἀντιπροέδρου καὶ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις ταύτας.

Εἰς τὴν προαγωγήν περιέχεται καὶ ἡ ὑπὸ τὸν νέον βαθμὸν τοποθέτησις τοῦ προαχθέντος.

Μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος δύναται αἱ ἐντὸς τῆς περιφερείας ἐκάστου Ἐφετείου μεταθέσεις τῶν εἰρηνοδικῶν, πταισματοδικῶν, καὶ τῶν γραμματέων τῶν Εἰρηνοδικείων καὶ Πταισματοδικείων νὰ ὑπαχθῶν διὰ νόμου εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῶν Ἐφετῶν ἐν Συμβουλίῳ, διατηρουμένης τῆς δικαιοδοσίας τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Δικαστικοῦ Συμβουλίου διὰ μεταθέσεις ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐνὸς Ἐφετείου εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου.

Άρθρον 94.

Δικαστικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ ἔκτακτα δικαστήρια ὑφ' οἰονδήποτε ὄνομα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συσταθῶν.

Εἰδικὸς νόμος θέλει κανονίσει διὰ τὴν περίπτωσιν ἐμπολέμου καταστάσεως ἢ γενικῆς ἔνεκα ἐξωτερικῶν κινδύνων ἐπιστρατεύσεως, τὰ τῆς προσωρινῆς ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἀναστολῆς τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 καὶ 97 τὰ τῆς κηρύξεως τῆς καταστάσεως πολιορκίας καὶ τὰ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων.

Ὁ νόμος οὗτος δὲν δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν τῆς πρὸς ἐφαρμογὴν τούτου συγκαλουμένης Βουλῆς. Τίθεται δὲ κατὰ πά-

σας ή τινός μόνον διατάξεις αὐτοῦ εἰς ἐφαρμογήν καθ' ὅλην τὴν Ἐπικρατείαν ἢ μέρος αὐτῆς διὰ Διατάγματος ἀδεία τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκδιδόμενου. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τῶν δύο νομοθετικῶν Σωμάτων συνέρχονται ταῦτα εἰς κοινήν συνεδρίαν καὶ ἀποφασίζουσι.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ὁ νόμος δύναται νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογήν καὶ ἄνευ ἀδείας, διὰ Διατάγματος, προσυπογεγραμμένου ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτοῦ συγκαλοῦνται αἱ Βουλαὶ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν καὶ ἂν ἐπι ἔληξεν ἡ περίοδος τῆς Βουλῆς, ἢ διελύθη αὕτη, ὅπως διὰ πράξεως αὐτῶν ἀποφασίσουν τὴν διατήρησιν ἢ ἄρσιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ Διατάγματος. Ἡ βουλευτικὴ ἀσυλία τοῦ ἄρθρου 54 ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος τούτου.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀνωτέρω Διαταγμάτων, προκειμένου μὲν περὶ πολέμου, δὲν ἐπεκτείνεται πέραν τῆς λήξεως αὐτοῦ, προκειμένου δὲ περὶ ἐπιστρατεύσεως, αἴρεται αὐτοδικαίως μετὰ δέμηνον, ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν παρασθῆ ἢ ἰσχὺς αὐτῶν ἀδεία πάλιν τῶν Βουλῶν.

Οὐδέποτε τὰ τελεσθέντα ἀδικήματα πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος, διὰ τοῦ ὁποίου τίθεται εἰς ἐφαρμογήν ὁ στρατιωτικὸς νόμος, δύναται νὰ ὑπαχθῶν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν συνιστωμένων ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων.

Ἄρθρον 95.

Αἱ συνεδριάσεις τῶν δικαστηρίων εἶνε δημόσιαι, ἐκτὸς ἂν ἡ δημοσιότης ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβῆς εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀλλὰ τότε τὰ δικαστήρια ὀφείλουσι νὰ ἐκδίδουσι περὶ τούτου ἀπόφασιν.

Ἄρθρον 96.

Πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ εἶνε εἰδικῶς ἠτιολογημένη καὶ ν' ἀπαγγέλλεται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει.

Ἄρθρον 97.

Ἀπὸ τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια δικάζονται τὰ κακούργηματα, τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ὡς καὶ τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου, ὅσῳκις ταῦτα δὲν ἀφορροῦν τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἐκτὸς τῶν κατὰ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ ἄνω ἀδικημάτων τοῦ τύπου, δικαζόμενων πάντοτε ἀπὸ τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὁποίων δύναται διὰ νόμου νὰ ὑπαχθῶν καὶ ἄλλα ἀδικήματα.

Ἐπίσης δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων καὶ τὰ ὑπὸ στρατιωτικῶν, ἀστυνομικῶν ἐν γένει, διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων διαπραττόμενα ἀδικήματα ἐν τῇ ἐνασχίσει τῶν καθηκόντων τῶν τὰ προσβάλλοντα τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 9 ἕως 18 τοῦ Συντάγματος προστατευόμενα δίκαια τῶν πολιτῶν, δικώμενα καὶ δι' ἰδιωτικῆς κατηγορίας, καθὼς θέλει ὀρίσει ὁ νόμος.

Κακούργηματα, ὑπαχθέντα δι' εἰδικῶν νόμων εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Ἐφετείων, θέλουσι ἐξακολου-

θῆσαι δικαζόμενα ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τούτων, εἰφόσον ὁ νόμος δὲν ἤθελεν ἐπαναφέρει ταῦτα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁρκωτῶν δικαστηρίων.

Τὰ περὶ στρατοδικείων, ναυτοδικείων καὶ δικαστηρίων λειῶν, κανονίζονται δι' εἰδικῶν νόμων ὅτινες ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπαγάγουσι εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν στρατοδικείων καὶ ναυτοδικείων εἰρητὰ καθαρῶς στρατιωτικὰ ἀδικήματα.

Ἄρθρον 98.

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ δεχθῆ καὶ ἄλλην ἐμμίσθον ὑπηρεσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Διοικητικὴ δικαιοσύνη

Ἄρθρον 99.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀνήκει

α') ἡ ἐκδίκασις τῶν κατὰ τοὺς νόμους ὑποβαλλομένων εἰς αὐτὸ διαφορῶν ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ β') ἡ κατ' αἰτήσιν ἀκύρωσις πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἢ κατὰ παράβασιν νόμων κατὰ τὰ εἰδικότερον διὰ νόμον ὀριζόμενα γ') ἡ ἀνωτέρα πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ἐπὶ τῶν ἀπολαυόντων μονιμότητος ὑπαλλήλων τῆς διακίσεως κατὰ τοὺς περὶ τούτου νόμους.

Εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 95 τοῦ Συντάγματος.

Ἄρθρον 100.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας ὀρίζεται διὰ νόμου, δὲν ἠμπορεῖ ὅμως νὰ εἶνε μεγαλύτερος τῶν εἴκοσι καὶ ἐνός.

Ἄρθρον 101.

Οἱ Σύμβουλοι τῆς Ἐπικρατείας διορίζονται διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἶνε δὲ ἰσόβιοι, προστατευόμενης τῆς ἰσοδιότητος αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 92, εἰδικότερον δὲ κατὰ τὰς περὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὰ καθήκοντα τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας εἶνε ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ καθήκοντα οἰουδήποτε δημοσίου, δημοτικῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς ὑπαλλήλου, ἐκτὸς τῶν καθηκόντων τοῦ καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἢ τοῦ καθηγητοῦ νομικῶν ἢ οικονομικῶν Ἐπιστημῶν ἀνωτάτων ἰσοτίμων Σχολῶν.

Ἰδιαιτερός νόμος κανονίζει τὰ προσόντα τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας, τὰ περὶ ἀποχωρήσεως αὐτῶν διαρκούσης τῆς ὑπηρεσίας τῶν, τὰ περὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 102.

Αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ἐξακολουθοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ὑπάγονται εἰς

τὰ τακτικά δικαστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δικάζονται ὡς νόμοι προσημειωμένοι, πλὴν ἐκείνων, δι' ἃς εἰδικοὶ νόμοι συνιστοῦν διοικητικὰ δικαστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα τηροῦνται αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 95 τοῦ Συντάγματος. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως εἰδικῶν νόμων ἰσχύουν οἱ ὑφιστάμενοι περὶ διοικητικῆς δικαιοδοσίας. Διὰ νόμου δύνανται νὰ ὑπαχθῶν ὑποθέσεις τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ κατὰ πρῶτον βαθμὸν.

Αἱ αἰτήσεις ἀναίρεσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ὑπάγονται ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ.

Ἡ ἄρσις τῶν συγκρούσεων α') μεταξὺ δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν Ἀρχῶν, β') μεταξὺ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ γ') μεταξὺ διοικητικῶν καὶ κοινῶν δικαστηρίων δικάζεται ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, μέχρις οὗ ἰδιαιτέρως νόμος συστήσῃ πρὸς ἐκδίκασιν ταύτης μικτὸν δικαστήριον, ἀποτελούμενον ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ Ἀρεοπαγιτῶν καὶ τακτικῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἢ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον

Ἄρθρον 103.

Οἱ Σύμβουλοι, οἱ Ἐλεγκταὶ καὶ οἱ πάρεδροι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καθὼς καὶ ὁ Γεν. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας εἶνε ἰσόβιοι, ἀποχωροῦν δὲ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν μόλις συμπληρώσουν τὸ 70ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Αὐτοδιοίκησις καὶ Ἀποκέντρωσις

Ἄρθρον 104.

Τὸ Κράτος διαιρεῖται εἰς περιφερείας, ἐντὸς τῶν ὁποίων οἱ πολῖται διαχειρίζονται ἀπ' εὐθείας τὰς τοπικὰς ὑποθέσεις.

Ἡ κοινότης ἀποτελεῖ ἀπαραιτήτως τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῶν τοιούτων ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ εἶνε κατ' ἐλάχιστον ὅρον δύο βαθμῶν, ἀνεξαρτήτως τῶν δήμων καὶ τῶν συνδέσμων τῶν κοινοτήτων.

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποφασίζεῖν εἰς τοὺς ἀνωτέρω ὀργανισμοὺς ἐπὶ ζητημάτων ὑπαγομένων εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ἀνήκει ἀπαραιτήτως εἰς αἰρετὰ ὄργανα, ἐλεγγόμενα διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, ἢ καὶ ἀμέσως εἰς τὸ σύνολον τῶν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἀνηκόντων πολιτῶν.

Τὸ Κράτος ἀσκεῖ, καθὼς ὁ νόμος ὀρίζει, μόνον ἀνωτάτην ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, μὴ ἐμποδίζουσαν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἐλευθέραν δράσιν αὐτῶν.

Τὸ Κράτος δύναται νὰ συντρέχῃ οἰκονομικῶς τοὺς ὀργανισμοὺς τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ἄρθρον 105.

Ἡ διοικήσις τοῦ Κράτους ὀργανοῦται κατὰ σύστημα ἀποκεντρωτικόν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Κρατικὴ ἐξουσία νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον προσιτῆ εἰς τοὺς πολῖτας καὶ νὰ λύωνται τὰ ἀφορῶντα τὴν διοίκησιν ζητήματα τὸ ταχύτερον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀμεσωτέρας ἀντιλήψεως τῶν ἀφορῶσάν αὐτὴν συνθηκῶν. Αἱ κεντρικαὶ ὑπηρεσίαι πρέπει νὰ ἔχουν μόνον τὴν γενικὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Διοίκησις τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἄρθρον 106.

Ἡ Χερσόνησος τοῦ Ἁθῶ, ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίγλας καὶ ἑξῆς, ἀποτελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἶνε κατὰ τὸ ἀρχαῖον τοῦτου προνομιακὸν καθεστὸς αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ ὁποῖου ἡ κυριαρχία παραμένει ἀθικτος ἐπ' αὐτοῦ. Ἐξ ἀπόψεως πνευματικῆς διατελεῖ τὸ Ἅγιον Ὄρος ὑπὸ τὴν ἀμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὅλοι οἱ μονάζοντες εἰς αὐτὸ ἀποκτοῦν τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἅμα τῇ προσλήψει αὐτῶν ὡς δοκίμων ἢ μοναχῶν χωρὶς ἄλλην διατύπωσιν.

Ἄρθρον 107.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος διοικεῖται κατὰ τὸ καθεστὸς αὐτοῦ ὑπὸ τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν του, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶνε κατανεμημένη ὀλόκληρος ἡ Χερσόνησος τοῦ Ἁθῶ καὶ διατελεῖ ἀναπαλλοτριωτον τὸ ἔδαφος αὐτῆς. Ἡ διοίκησις ἀσκεῖται δι' ἀντιπροσώπων τῶν Ἱ. Μονῶν του, ἀποτελούντων τὴν Ἱ. Κοινότητα. Οὐδεμίαν ἀπολύτως μεταβολὴν ἐπιτρέπεται τοῦ διοικητικοῦ συστήματος ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγ. Ὄρους, οὐδὲ τῆς Ἱεραρχικῆς τάξεως καὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ὑποτελεῖ τῶν ἐξαρτήματα, ἀπαγορεύεται δὲ ἡ ἐγκαταβίωσις ἐν αὐτῷ ἑτεροδόξων ἢ σχισματικῶν.

Ἄρθρον 108.

Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν Ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸν ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσιν Ἱεραὶ Μοναί, ἐπικυρώνουν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν Ἀγιορειτικῶν καθεστώτων τελεῖ ὡς πρὸς μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς πρὸς δὲ τὸ διοικητικὸν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Ἄρθρον 109.

Αἱ εἰς τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα 106 καὶ 108 ἐξουσίαι τοῦ Κράτους ἀσκοῦνται διὰ Διοικητοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καθὼς καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Μοναστηριακῶν Ἀρχῶν καὶ τῆς Ἱ. Κοινοτήτος ἀσκουμένη δικαστικὴ ἐξουσία, καὶ τέλος τὰ τελωνειακὰ καὶ φορολογικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ἀγίου Ὄρους καθορίζονται διὰ νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Γενικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 110.

Οὐδεμία παραχώρησις, ἀπόκτησις ἢ ἀνταλλαγὴ χώρας δύναται νὰ γίνη ἄνευ νόμου.

Ἐπίσης ἄνευ νόμου δὲν εἶνε δεκτὸς στρατὸς ξένος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικρατείαν, οὐδὲ δύναται νὰ διαμένῃ εἰς τὸ Κράτος ἢ νὰ διέλθῃ δι' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 111.

Τὰ προσόντα τῶν διοικητικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων ὁρίζονται διὰ νόμου. Μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἀπὸ τοῦ ὀριστικοῦ αὐτῶν διορισμοῦ εἶνε μόνιμοι ἐφόσον ὑφίστανται αἱ σχετικαὶ ὑπηρεσίαι, πλὴν δὲ τῶν περιπτώσεων τῆς παύσεως δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως οὔτε μετατίθενται ἄνευ συμφώνου γνωμοδοτήσεως οὔτε ἀπολύονται οὔτε ὑποβιβάζονται ἄνευ εἰδικῆς ἀποφάσεως κατὰ νόμον ὀργανωμένου Συμβουλίου καὶ ἀποτελουμένου κατὰ τὰ δύο τρίτα τοῦλάχιστον ἀπὸ μόνιμους ὑπαλλήλους. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καθὼς εἰδικότερον νόμος ὁρίζει.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Βουλῶν, οἱ ὅποιοι ὑπόκεινται ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν καὶ τὸν ὑποβιβασμὸν εἰς Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ δέκα Βουλευτὰς ἢ Γερουσιαστὰς, κληρουμένους ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ οἰκείου Νομοθετικοῦ Σώματος εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης βουλευτικῆς περιόδου.

Τῶν προσόντων καὶ τῆς μονιμότητος δύναται νὰ ἐξαιρεθοῦν διὰ νόμου οἱ Πρέσβεις καὶ οἱ Διπλωματικοὶ Πράκτορες, οἱ Γεν. Διοικηταί, Γενικοὶ Γραμματεῖς καὶ Γεν. Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων, οἱ Νεμάρχοι, ὁ ἐπίτροπος τοῦ Δημοσίου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καθὼς καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν γραφείων τῶν Προέδρων τῶν Βουλῶν.

Ἄρθρον 112.

Ἀγωγὰι κακοδικίας κατὰ Ἀρεοπαγιτῶν, ἰσοβίων μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ Συμβούλων

τῆς Ἐπικρατείας δικάζονται ὑπὸ πενταμελοῦς εἰδικοῦ δικαστηρίου, συγκροτουμένου, καθὼς ὁρίζει ὁ νόμος, διὰ κληρώσεως ἐκ τῶν τριῶν τούτων σωμάτων, τῶν ἐκ δικηγόρων μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς Νομ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, λαμβανομένου ἑνὸς μέλους ἐξ ἐκάστου Σώματος. Εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ὑπάγεται καὶ πᾶσα προπαρασκευαστικὴ διαδικασία, οὐδεμίαν ἄλλη ἄδεια ἀπαιτεῖται.

Εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον δύναται νὰ ὑπαχθοῦν διὰ νόμου καὶ αἱ ἀγωγὰι κακοδικίας κατὰ Πρωτοδικῶν, Ἐφετῶν καὶ Εἰσαγγελέων.

Ἄρθρον 113.

Ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀσκεῖται καὶ ἀπὸ Συμβούλιον συγκείμενον ἀπὸ δύο μέλη ἐξ ἐκάστου τῶν Σωμάτων τούτων καὶ δύο καθηγητὰς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὁριζομένους διὰ κλήρου ἐπὶ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἐξαιροῦνται ἐκάστοτε τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ Σῶμα ἐκεῖνο, δι' ἐνέργειαν τοῦ ὁποίου εἴτε ὀλοκλήρου εἴτε μελῶν αὐτοῦ, καλεῖται ν' ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον.

Ἄρθρον 114.

Ἡ ἐνέργεια μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν κεντρικῶν συμβουλίων τῶν Ὑπουργείων, πλὴν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν, κατὰ τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν ὑπαλληλικὰς μεταβολὰς καὶ προαγωγὰς ἢ ἀσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας, ὑπόκειται καὶ εἰς τὸν ἰδιαίτερον ἄμεσον ἔλεγχον τῶν Βουλῶν κατὰ τὰς ἀκολούθους διατάξεις.

Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, συνιστωμένη κατὰ τὸ ἄρθρον 53, βεβαιώσῃ ὅτι ὑπάρχουν σοβαραὶ ἐνδείξεις, ὅτι μέλος τι τῶν ἀνωτέρω συμβουλίων κατὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως τῶν μνησθεσῶν κατηγοριῶν ἐνήργησε μεροληπτικῶς, συνιστᾶται ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας εἰκοσαμελὲς συμβούλιον ἐκ γερουσιαστῶν διὰ κληρώσεως, γινομένης εἰς συνεδρίαν τῆς Γερουσίας. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰ ἀνακριτικὰ δικαιώματα τῶν ἐξεταστικῶν κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν, ἐξετάζει τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐφόσον ἤθελεν εὔρει βεβαίους τὰς αἰτιάσεις, δύναται δι' ἀποφάσεως ἠτιολογημένης καὶ λαμβανομένης δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν μελῶν του νὰ ἐπιβάλλῃ οἰανδήποτε πειθαρχικὴν ποινὴν εἰς τὸν παραβάντα τὰ καθήκοντά του ὑπάλληλον, τῆς ὀριστικῆς ἀπολύσεως συμπεριλαμβανομένης, ἥτις εἶνε ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστέα.

Σύστασις ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς διὰ

τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν δὲν ἴσχυει νὰ γίνῃ μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς παραβάσεως.

Ἡ ἀσκησις τοῦ ἀνωτέρω ἐλέγχου δὲν περιορίζεται τὴν εὐθύνην τοῦ Ὑπουργοῦ οὐδὲ τὸν κανονικὸν ἔλεγχον ἀπὸ τὰς Βουλὰς. Ἐπίσης δὲν καταργεῖ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 113 ἢ οἰοῦν ἄλλοι παρεμφεροῦς Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

* Ἄρθρον 115.

Κατ' ἐξαιρέσιν ἢ πρώτη συγκρότησις τῆς Γερουσίας, ἀπαρτισθησομένης κατ' ἀρχὰς μόνον ἐξ 130 μελῶν γίνεται δι' ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἀντικαθιστώσης τοὺς ἐκλογικοὺς Συλλόγους τοῦ ἄρθρου 57 στοιχ. Α' καὶ Β'.

Γερουσιασταὶ ἴσχυουσιν νὰ ἐκλεγθῶν καὶ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως κατ' ἀνώτατον ὄρον 50.

Ἡ ἐκλογή γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπίας, ἐκάστου κόμματος ἢ ομάδος, ἐχούσης ὡς μέλη δέκα τοῦλάχιστον πληρεξουσίου, δικαιουμένων νὰ ἐκλέξουν ἀνάλογον πρὸς τὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν γερουσιαστῶν.

Ἡ ἀνανέωσις τῆς οὕτω καταρτιζομένης Γερουσίας θὰ γίνῃ τμηματικῶς, τῆς σειρᾶς καθοριζομένης διὰ κληρώσεως, ὡς ἀκολούθως: Α') Τριάκοντα τρεῖς γερουσιασταὶ θὰ ἀποχωρήσουν μετὰ πάροδον ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῶν προσεχῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Β') Τριάκοντα γερουσιασταὶ μετὰ πάροδον διετίας. Γ') Τριάκοντα τρεῖς μετὰ πάροδον τετραετίας καὶ Δ') οἱ ὑπολειπόμενοι τριάκοντα τέσσαρες μετὰ πάροδον ἑπταετίας ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας.

Εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῆς πρώτης σειρᾶς κενωθῆ ἔξ οὐοὺ δῆποτε λόγου ἔδρα γερουσιαστοῦ, κληρωθέντος εἰς τὴν δευτέραν, τρίτην ἢ τετάρτην σειρᾶν τμηματικῆς ἀποχωρήσεως, θεωρεῖται ὅτι οὗτος εἶχε κληρωθῆ εἰς τὴν πρώτην σειρᾶν καὶ ὁ τελευταῖος κληρωθεὶς τῆς σειρᾶς αὐτῆς μετατίθεται ὡς πρῶτος τῆς δευτέρας σειρᾶς καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἀνάλογοι μεταθέσεις γίνονται ἐὰν κενωθῶν περισσότεραι ἔδραι πρῶτως ἢ κενωθῶν μετὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς πρώτης, ἢ τῆς δευτέρας σειρᾶς.

Αἱ ἔδραι τῶν γερουσιαστῶν αἱ ὁποῖαι θὰ κενωθῶν ὡς ἀνωτέρω μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ὑπὸ στοιχ. Α', Γ' καὶ Δ' γερουσιαστῶν, θὰ καταληφθῶν ἀπὸ γερουσιαστὰς οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκλεγθῶν ἀπὸ τὰ νομαρχιακὰ, δημοτικὰ καὶ κοινοτικὰ συμβούλια (ἄρθρ. 57 στοιχ. Α'). Αἱ δὲ ἔδραι, αἱ ὁποῖαι θὰ κενωθῶν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ὑπὸ στοιχ. Β' γερουσιαστῶν, θὰ καταληφθῶν ἀπὸ γερουσιαστὰς,

οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκλεγθῶν ἀπὸ τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις (ἄρθρον 57 στοιχείον Β').

Ἐνα μῆνα τὸ βραδύτερον πρὸ τῆς ὡς ἀνωτέρω ἀνανεώσεως ἐνεργοῦνται ἐκλογαὶ γερουσιαστῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 57 στοιχ. Α' καὶ Β').

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἑκατὸν τριάκοντα γερουσιαστὰς μετὰ τὰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς θέλουν προστεθῆ εἴκοσι γερουσιασταί, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκλεγθῶν ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν (ἄρθρον 57 στοιχείον Γ').

* Ἄρθρον 116.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας πρέπει νὰ συσταθῆ ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος.

Κατὰ τὴν πρώτην συγκρότησιν ὁ διορισμὸς τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας θὰ γίνῃ ὡς ἑξῆς.

Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς: 1) Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἢ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, 2) Πρόεδρον, Ἀντιπρόεδρον καὶ Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου, 3) Πρόεδρον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ἓνα Ἀντιπρόεδρον αὐτοῦ διοριζόμενον ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, 4) τρεῖς καθηγητὰς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἐκλεγόμενους ἀπὸ τὴν οἰκίαν Σχολήν, προεδρευομένη ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, θὰ προτείνῃ τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα καταλληλότερα πρόσωπα πρὸς κατὰληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀρισμένων θέσεων Συμβούλων Ἐπικρατείας. Οἱ αὐτῶ προτεινόμενοι διορίζονται διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ δικαιούται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ πολὺ πέντετὲκ τῶν ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴν προτεινομένων δι' ἄλλων ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα προσώπων, τὰ ὁποῖα ἤθελε τυχὸν κρίνει καταλληλότερα.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅπου δὲν ἤθελε συγκροτηθῆ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐντὸς τοῦ ἔτους 1925, ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου 1926 ἰσχύει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 111 περὶ μονιμότητος τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων, τῆς ἀνωτέρας πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας ἐπ' αὐτῶν ἀσκουμένης ἀπὸ τὸν Ἀρείον Πάγον, ἕως ὅτου συσταθῆ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

* Ἄρθρον 117.

Ἐπὶ μίαν ἑπταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος δύναται νὰ ὑπαχθῶν διὰ νόμου εἰς τὰ στρατοδικεῖα ἢ εἰδικὰ δικαστήρια ἀδικήματα, ἀποσκο-

πῶντα τὴν ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος ἢ τὴν ἀποδοκιμασίαν ἢ δυσφήμισιν αὐτοῦ ὡς καὶ τοῦ κύρους τῶν ἰδρυτικῶν τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος πράξεων.

Ἐπίσης τὰ τυχόν ἀδυστήματα, τὰ συνιστάμενα Α') εἰς τὴν ἀνάμειξιν τῆς θρησκείας εἰς τὰ πολιτικὰ ζητήματα, Β') εἰς τὴν ἀναμόλυσιν τῶν πολιτικῶν παθῶν· α') διὰ τῆς προσβολῆς, ἀποδοκιμασίας ἢ ἐπικρίσεως ἀποφάσεων οἰωνδήποτε δικαστηρίων, διὰ τῶν ὁποίων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1922 κατεγνώσθη ποινὴ θανάτου ἢ ἄλλη δι' ἐγκλήματα ἐσχάτης προδοσίας ἢ β') διὰ τῆς ἐξιστορήσεως ἢ ἐκθέσεως γεγονότων, ἐχόντων σχέσιν μετὰ τὴν ζωὴν ἢ τὴν δόξαν μελῶν τῆς ἐκπεσούσης δυναστείας τῶν Γκλυξβούργων.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀνωτέρω δικαστηρίων ὑπέκινται πάντοτε εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναθεωρήσεως ἢ τῆς ἀναιρέσεως.

Εἰς καμίαν περίπτωσιν δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑπαχθῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐξαιρετικὰς διατάξεις ἀδικήματα ἐξυβρίσεως, συκοφαντίας ἢ προσβολῆς τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἢ νὰ περιορισθῇ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων αὐτῶν ὁ δημόσιος ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὀργάνων τῆς Διοικήσεως.

Ἄρθρον 118.

Ἐφόσον ἰσχύει τὸ ἐκλογικὸν προνόμιον τῶν νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν μετὰ τῶν νέων Ψαρρῶν ἐπιτρέπεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ πλειοψηφικοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος εἰς τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν τῶν περιφερειῶν τούτων.

Ἄρθρον 119.

Ἡ ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1923 ἀπόφασις τῆς Ἐπαναστάσεως περὶ ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν καὶ προσφύγων διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ μίαν ἀκόμη ἐπταετίαν, τῶν διατάξεων αὐτῶν ἐπεκτεινομένων καὶ ἐπὶ τῶν ἀκτημόνων μικρῶν κτηνοτρόφων, καθὼς θέλει ὀρίσει ὁ νόμος.

Ἄρθρον 120.

Τὰ μέχρι τοῦδε παραχωρημένα ἑλληνικὰ παρῶσημα εἰς Ἕλληνας πολίτας, ὡς καὶ αἱ ἄδειαι ἀποδοχῆς ξένων παρασήμων ὑπὸ Ἑλλήνων ὑπηρετῶν ἀνακαλοῦνται.

Ἄρθρον 121.

Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου τετάρτης τοῦ ἄρθρου 92 τοῦ Συντάγματος, περὶ ἀμεταθέτου ἐπὶ τριετίαν ἢ διετίαν τῶν ἐμίσθων δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ἔρ-

ζεται ἰσχύουσα ἕξ μῆνας μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος.

Ἄρθρον 122.

Εἰς περίπτωσιν καθιερώσεως συστήματος ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας διὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν συμβουλίων, μετέχουν τῆς ἐκλογῆς τῶν εἰδικῶν ἐκλεκτῶρων τοῦ ἄρθρου 57 στοιχ. Α' καὶ ἐπιλαχόντες σύμβουλοι μέχρις ἀριθμοῦ ἴσου πρὸς τὸν τῶν μελῶν τῶν Συμβουλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ἰσχύς καὶ μεταρρυθμίσις τοῦ Συντάγματος

Ἄρθρον 123.

Οὐδέποτε ἡ Δημοκρατικὴ μορφή τοῦ πολιτεύματος δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ δύναται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος νὰ γίνῃ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἀναθεώρησις τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Ἡ πρότασις πρὸς ἀναθεώρησιν, περιλαμβάνουσα ὀρισμένας διατάξεις τοῦ Συντάγματος, δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἴτε εἰς τὴν Βουλὴν εἴτε εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ πρέπει πρῶτον νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ εἰς ἀμφοτέρα τὰ νομοθετικὰ Σώματα δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας καὶ ἔπειτα, μετὰ πάροδον τριῶν μηνῶν, νὰ γίνῃ ἐπίσης ἀποδεκτὴ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν δύο Νομοθετικῶν Σωμάτων, συνεχόμενων ἐπὶ τούτω εἰς Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, διὰ πλειοψηφίας τοῦλάχιστον τῶν τριῶν πέμπτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς.

Τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως προεδρεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Αἱ ἀναθεωρούμεναι διατάξεις ἰσχύουν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς των εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὴν περὶ ἀναθεωρήσεως ἀπόφασίν της εἰς Δημοψήφισμα, ὅποτε αἱ ἀναθεωρούμεναι διατάξεις τίθενται εἰς ἰσχύν, ἐὰν ἐγκριθῶν ἀπὸ τὸν λαόν.

Ἄρθρον 124.

Ἡ τήρησις τοῦ Συντάγματος ἀφιεροῦται εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων.

Ἄρθρον 125.

Τὸ παρὸν Σύνταγμα, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς τριακονταμελοῦς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐμφαίνει εἰς ἐνέργειαν ἅμα ὑπογραφῇ ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν καὶ δημοσιεύεται, τῆς

Κυβερνήσεως υποχρεουμένης να δημοσιεύσῃ αὐτὸ | λευσιν, ἢ ὁποῖα ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς
διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐντὸς τριῶν | ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς θέλει ἐπιφέρει
ἡμερῶν, θέλει δὲ υποβληθῆ ἑἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέ- | οιασδήποτε τροποποιήσεις κρίνει ἀναγκαίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1925

Ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Κούτρας

Β. Καραπαναγιώτης

Τὰ Μέλη

Γ. Κονδύλης

Σ. Γονατῆς

Γ. Σεχιώτης

Α. Δαργέντης

Β. Ἀλεβιζάτος

Ν. Μπακόπουλος

Κ. Πετρίδης

Γ. Δουζίνας

Γ. Κιαγιᾶς

Π. Καραπάνος

Α. Μητσοτάκης

Γ. Πατάλας

Θ. Γούσκος

Θ. Χαβίνης

Ν. Καλέλλης

Α. Κουτσοπέταλος

Π. Γεωργίτσος

Δ. Ἀνδρεάδης

Σ. Ἡλιάπουλος

Κ. Σταματόπουλος

Α. Δαμιανός

Σ. Θεοδορόπουλος

Γ. Φραγκοῦδης

Α. Μπιράκης

Τὸ παρὸν Σύνταγμα θέλει υποβληθῆ ἑἰς τὴν ἐκ τῶν προσεχῶν ἐκλο-
γῶν συγκροτηθησομένην Βουλὴν, ἢ ὁποῖα ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ
τοῦ καταρτισμοῦ αὐτῆς εἰς Σῶμα θέλει ἐπιφέρει οἰασδήποτε τροποποιή-
σεις κρίνει ἀναγκαίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. Πετμεζᾶς, Γ. Διδάχος, Ἰωάν. Δροσόπουλος,
Α. Πρέκας, Α. Νάκος, Ἠλ. Ἀποσκίτης.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1926.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Γ. Διδάχος